

XII. Köyhäinhoito.

1. Yleiskatsaus köyhäinhoito-oloihin ja köyhäinhoitolautakunnan toimintaan.

Köyhäinhoitolautakunnan kertomus¹⁾ Helsingin kaupungin köyhäinhoidon hallinnosta v. 1933 oli seuraavan sisältöinen:

Köyhäinhoito-olot. Köyhäinhoitolautakunta totesi jo kertomuksessaan v. 1932, että yleismaailmallisen taloudellisen kriisin vaikutukset Suomessa tuntuivat edelleen ja varsinkin juuri v. 1932 niin vakavina että kunnilta vaadittiin suorastaan huippuponnistuksia köyhäinhoidon lainmukaisessa toimittamisessa. V. 1933 saavuttivat suurtyöttömyyden seurausilmiöt köyhäinhoitoalalla Helsingissä huippunsa. Lautakunta oli jo lähinnä edellisten vuosien talousarviota laatiessaan huomauttanut, että suoranaisiin avustuksiin varatut määrärahat riittivät vain sillä edellytyksellä, että kaupunkikunta tulisi tarjoamaan työttömille entistä suuremmassa määrin suoranaisen avustusten asemesta työtä. Kaupungin lainamahdollisuuksien supistuttua miltei olemattomiin, kävi kuitenkin mahdottomaksi varata työ- ja varatyömäärärahoja niin paljon, että niitten avulla olisi voitu huomattavammin vaikuttaa työmarkkinatilanteeseen. Vielä oli todettu, että työttömien avustaminen köyhäinhoidon toimesta vaati moninkerroin vähemmän varoja kuin varatöiden järjestäminen heille, mikä seikka luonnollisesti aiheutti köyhäinhoidon avustettavien lukumäärän arveluttavan suuren lisääntymisen, joka lienee ilman muuta omansa osoittamaan, miten suuresti taloudellinen lama-aika ja sen seuralainen, suurtyöttömyys, olivat heikentäneet vähävaraisten toimeentulomahdollisuuksia. Köyhäinhoidon avustukseen jouduttiin turvaamaan v. 1929 12,850 tapauksessa, v. 1930 17,414 tapauksessa ja v. 1931 24,275 tapauksessa, mutta v. 1932 jo 32,144 tapauksessa ja v. 1933 37,480 tapauksessa. Vastaavasti ovat kasvaneet myöskin köyhäinhoitolautakunnan ja sen alaisen viraston työt. Niinpä on huomioonotettava, että samalla kun v. 1929 köyhäintoiviraston avustuskanslioiden käsittelemien asioiden (pienetkin asioimiset mukaanluettuina) lukumäärä oli 117,917, vastaava numero v. 1930 nousi 175,285:een, v. 1931 253,393:een ja v. 1932 413,872:een sekä vihdoin v. 1933 612,970:een. Vielä huomauttatakoon, että kodissakävijät joutuivat v. 1929 suorittamaan yhteensä 24,827 kodissakäyntiä, v. 1930 31,125 ja v. 1931 54,536, mutta v. 1932 93,276 ja v. 1933 110,054. Rinnan tämän kanssa lisääntyivät myöskin diakonissojen suoritettavat tehtävät. Oltuaan v. 1929 17,832, v. 1930 20,049, v. 1931 31,163 ja v. 1932 41,940, diakonissojen kodissakäyntien luku v. 1933 nousi 82,860:een. Kun köyhäinhoitolautakunnan jaostot ratkaisivat avustusta koskevat kysymykset, on myöskin näiden jaostoissa käsiteltyjen asioiden lukumäärä vastaavasti lisääntynyt. Niinpä mainittakoon, että tällaisia asioita käsiteltiin v. 1929 kaikkiaan 15,564, v. 1930 22,648 ja v. 1931 41,359, mutta v. 1932 74,801 ja v. 1933 96,771.

¹⁾ Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v. 1934.

On hyvin ymmärrettävää, että köyhäinhoitolautakunta ja sen alaiset virkailijat tällaisissa oloissa joutuivat suorittamaan raskaan päivätyön. Kevennyksen aikaansaamiseksi olikin jo kertomusvuoden alkupuolella, maaliskuun puolivälissä, perustettava entisten 7 avustuskanslian lisäksi kaksi uutta avustuskansliaa, jotta yleisön vastaanotot niissä eivät jatkuisi myöhään iltapäivään saakka.

Kertomusvuotta varten vahvistettu talousarvio, jonka esityöt olivat suoritettut jo edellisenä kesänä, ei tällaisissa oloissa luonnollisestikaan voinut pitää paikkaansa. Menot, jotka kaupunginvaltuusto, köyhäinhoitolautakunnan arviota osittain huomattavasti supistaen, oli laskenut 58,525,050 markaksi, ylittyivät tuntuvasti ja nousivat lopullisesti 73,335,617: 35 markkaan. Nousu ei kuitenkaan aiheutunut siitä, että suoranainen avustus tapausta tai henkilöä kohden olisi kohonnut, vaan siitä, että avustettavien henkilöiden lukumäärä edellä kerrotuin tavoin lisääntyi. Tämä tosiasia on tarkoin pantava merkille köyhäinhoidon toimintaa arvosteltaessa. Köyhäinhoitolautakunta on näet lain määräämää julkista tehtävänsä hoitaessaan velvollinen noudattamaan voimassaolevia säännöksiä, eikä siis voi kieltäytyä antamasta tarpeenmukaista elatusta ja hoitoa niille, jotka köyhäinhoitolain 1 §:n mukaan eivät sitä voi saada omista varoistaan tahi työllään taikka toisen huolenpidon kautta tahi muulla tavalla. Koska avustuserät henkilöä kohden jaettuina eivät ole nousseet, vaikka lamakauden johdosta yleinen köyhtyminen on ruoka- ja vuokra-avustuksen ohella enenevin määrin kysynyt varoja myöskin vaatetukseen y.m. alkeellisimpia vaatimuksia ja ihmisarvoa vastaavaan elantoon, köyhäinhoitolautakunnan ei voida katsoa menetelleen liian avokätisesti avunannossaan, semminkään, kun köyhäinhoitolautakunta ei voi vaikuttaa yhteiskunnassa vallitsevien olojen eikä taloudellisten tekijöiden sensuuntaiseen muuttamiseen, että hädänalaisten lukumäärä supistuisi. Ei liioin ole osoitettu, että tutkimukset, joiden nojalla avuntarpeen todenperäisyys on todettu, olisivat huolimattomasti toimitettut, vaikka avustustapausten tavaton nousu, ilman että virkailijakuntaa olisi läheskään samassa suhteessa lisätty, onkin harvoissa poikkeustapauksissa voinut aiheuttaa pienehköjä erehdyksiä.

Kaikista ponnistuksista huolimatta ei edellä mainittua menojen nousua voitu välttää, vaikka apuerien normeja vuokraan, ruokaan ja vaatetukseen nähden entisestään yhä alennettiin, vieläpä niin pitkälle kuin inhimillisyyden tunto suinkin salli, ja vaikka lautakunnan alaiset virkailijat ponnistelivat äärimmäisen tiukasti kaupungin edun hyväksi, työskennellen miltei korvauksetta ylityössä lakkaamatta. Todistukseksi siitä, että apuerien taso oli viety mahdollisimman alas, mainittakoon, että päätöksiin tyytymättömät ovat lukuisissa tapauksissa valituksillaan maaherranvirastoon ja korkeimpaan hallinto-oikeuteen saavuttaneet suuremman avun.

Rinnan avustustapausten kasvun kanssa menot lisääntyivät myös laajentuneiden hallintokustannusten muodossa, joskaan ei, mihin edellä on viitattu, likimainkaan samassa suhteessa. Kanslia- ja kenttävirkailejoita oli lisättävä, ja pätevän työvoiman saanti tuotti edelleen erittäin suuria vaikeuksia, kun maassamme ei ole olemassa opetuslaitosta, jossa olisi toiminnassa erikoiskurssit köyhäinhoitoalalle pyrkiville; tätä puutetta tulevat kertomusvuoden lopulla aloitetut opinto- ja luentokurssit, joista jälempänä on tarkempi selonteko, vastaisuudessa jonkun verran lieventämään.

Jo v. 1932 lautakunnan toimitusjohtajan vireillepanema aloite ankarmanlaatuisen työlaitoksen perustamiseksi maaseudulle ei vielä kertomusvuonna johtanut lopulliseen tulokseen, vaikka kaupungin sosialijohtajan

puheenjohtodolla toimiva komitea tekikin asiassa positiivisen esityksen kaupunginvaltuustolle; komitea työskentelee kuitenkin edelleen asian myönteiseen ratkaisuun saattamiseksi.

Kertomusvuoden kuluessa jatkettiin edelleen kaupunginvaltuuston myöntämällä määrärahoilla ylläpidettyä n.s. vapaa-ateriajärjestelmää, mutta tuli lautakunta jo vuoden alkupuolella siihen vakaumukseen, että tämä järjestelmä oli terveiden sosialipoliittisten periaatteiden vastainen, houkutellen yhä suurempia ja suurempia joukkoja yhteiskunnan korvauksettomille armopaloille ja siten heikentäen itse-elatustarmoa, yritteliäisyyttä ja kunniantuntoa; kaupunginvaltuusto keskeyttikin vapaa-aterioiden jakamisen kesällä 1933 ja seuranneena syksynä lakkautti sen tykkänään, kuten köyhäinhoitolautakunta oli siltä pyydettyssä lausunnossaan esittänytkin.

Lautakunnan toimitusjohtajan jo edellisenä vuonna asetuttua yhteyteen talonmestajajärjestöjen, seurakuntien diakoniakeskusten ja kristillisten yhdistysten johtohenkilöiden kanssa yhteistoiminnan aikaansaamiseksi ammattikerjäläisyyttä vastaan, voitiinkin jo v. 1933 ryhtyä käytännöllisiin toimenpiteisiin asiassa, ja onkin todettava, että tämä työ, jonka suorittamiseen köyhäinhoitolautakuntakin myönsi pienehkön apurahan, jo vuoden mittaan tuotti huomattavia tuloksia, sillä lukuisten asuintalojen asukkaat sitoutuivat olemaan antamatta ovelta ovelle kulkeville ammattikerjäläisille tai tuntemattomille henkilöille almuja ja sitä vastoin avustamaan tosipuutteessa olevia järjestetyn hyväntekeväisyyden välityksellä.

Paljon huolta ja vaivaa tuotti lautakunnalle edelleen kaupungin köyhäinlaitosten ahtaus. Vaikka kunnalliskodissa ja työlaitoksessa sovellettiin hoidokassijojen pinta-alan ja kuutiotilavuuteen nähden sosialiministeriön köyhäinhoitotoimiston hyväksymiä minimiperusteita ja vaikka kunnalliskodin hoidokassijojen lukumäärää saatiin jonkun verran lisätyksikin siirtämällä hoitohenkilökuntaa laitoksen ulkopuolelle asumaan ja sijoittamalla hoidokkeja näiden virka-asuntoihin, oli pakko edelleen jatkaa Hyvinkään kauppalakunnan kanssa tehtyä sopimusta n. 40 laitoshoidokin sijoittamisesta kauppalan kunnalliskotiin. Työlaitos vuorostaan osoittautui edelleen aivan riittämättömäksi, ja kasaantui sinne vaikeimpina kuukausina hoidokkeja huomattavasti yli normaalitilan.

Jo edellisenä vuonna esilletullut kysymys köyhäinhuollon hallinto-organisaation uudistamisesta toiminnan keskittämiseksi enenevin määrin ammattitaitoisten virkamiesten hoidettavaksi, joutui kertomusvuonna sikäli ratkaisevaan vaiheeseen, että eduskunta vuoden alkupuolella hyväksyi lain, jolla m.m. pääkaupungille suotiin oikeus, jos sitä tarkoittava asetusta annetaan, järjestää köyhäinhuollon hallintonsa köyhäinhoitolain kolmannen luvun säännöksistä poikkeavalla tavalla, minkä johdosta köyhäinhoitolautakunta viipymättä asetti komitean harkitsemaan millä periaatteellisilla linjoilla Helsingin köyhäinhuollon hallinta olisi uudistettava ynnä valmistamaan tarpeelliset ehdotukset ylläviitatuksi asetukseksi sekä uusiksi ohje- ja johtosäännöiksi; komitean toiminnasta kertomusvuoden kuluessa on tuonneമ്പനာ tehty tarkempaa selkoa.

Köyhäinhoitolautakunnassa oli kertomusvuonna 22 jäsentä elokuun 23 päähän asti, jolloin lautakunnan jäsen teologiantohtori B. H. Päivänsalo kuoli, minkä jälkeen jäseniä oli vain 21, koska tohtori Päivänsalon tilalle ei uutta jäsentä valittu; varajäseniä oli koko ajan 20. Valvontansa alaisten piirien mukaan ryhmitettyinä jakautuivat nämä seuraavasti tammikuun 1

ja maaliskuun 15 p:n välisenä aikana, jolloin avattiin kaksi uutta avustuskansliaa ja toimitettiin uusi piirijako:

Piiri.	Jäsen, piirin johtaja.	Varajäsen.
I.	Eversti O. E. Ehrström.	Pastori Th. af Björkstén.
II.	Kansakoulunopettajatar O. Oinola.	Opettajatar I. Grönberg.
III.	Puuseppä K. Hiltunen.	Asiamies R. Paasio.
IV.	Prokuristi C. F. Fagerholm.	Lääketieteen- ja kirurgiantohtori A. Ruotsalainen.
V.	Kouluhoitajatar L. Hagan.	Tullipäällysmies A. Forsström.
VI.	Filosofianmaisteri H. Allenius.	Lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Alho.
VII.	Varatuomari A. Venäläinen.	Lautatarhatyöntekijä J. Väätäinen.
VIII.	Rouva S. Savenius.	Opettajatar E. Heikel.
IX.	Filosofiantohtori J.M. af Forsselles.	Lääketieteellisensiaatti A. Wartiovaara.
X.	Ylijohtaja A. P. Arvelo.	Asiamies V. Ahde.
XI.	Malliveistäjä T. Kuukkanen.	Rouva L. Ahmala.
XII.	Varastotyöntekijä S. Laine.	Seppä A. Mäki.
XIII.	Pianoteknikko J. Virtanen.	Kivityöntekijä O. Nuutinen.
XIV.	Toimittaja A. Aalto.	Rouva A. Kulhia.
XV.	Rouva I. Grönstrand.	Lääketieteellisensiaatti L. Wetterstrand.
XVI.	Toimitusjohtaja J. A. Lauste.	Pastori P. Mustala.
XVII.	Insinööri F. Kreander.	Konemestari G. Lemström.
XVIII.	Teologiantohtori B. H. Päivänsalo.	Eristäjä K. Saarnijärvi.
XIX.	Rouva E. Stolt.	Konttoristi E. Jokinen.
XX.	Toimittaja A. E. Leino.	Taloudenhoitaja K. Wilén.
XXI.	Rouva E. Huttunen.	Lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Alho.
XXII.	Kaupunginkättilö H. Edelmann.	Rouva L. Ahmala.
XXIII.	Varatuomari A. Venäläinen.	
XXIV.	Varastotyöntekijä S. Laine.	

Maaliskuun 15 p:stä saman kuukauden 27 p:ään asti toimivat I—II, V—VI, VIII—XI, XIII—XVII ja XX—XXIV piirin johtajina ja heidän varallaan samat henkilöt kuin siihen asti sekä lisäksi seuraavat:

Piiri.	Jäsen, piirin johtaja.	Varajäsen.
III.	Asiamies R. Paasio.	Konttoristi E. Jokinen,
IV.	Rouva E. Stolt.	Konemestari G. A. Lemström.
VII.	Lääketieteen- ja kirurgiantohtori A. Ruotsalainen.	Kouluhoitajatar L. Hagan.
XII.	Teologiantohtori B. H. Päivänsalo.	Pastori P. Mustala.
XVIII.	Seppä A. Mäki.	Pianoteknikko J. Virtanen.
XIX.	Prokuristi C. F. Fagerholm.	Pastori Th. af Björkstén.

Maaliskuun 27 p:stä vuoden loppuun toimivat I—XIII, XV ja XVIII—XXIV piirin johtajina samat henkilöt kuin siihen asti sekä lisäksi seuraavat:

Piiri.	Jäsen, piirin johtaja.	Varajäsen.
XIV.	Insinööri F. Kreander.	Lääketieteellisensiaatti L. Wetterstrand.
XVI.	Toimittaja A. Aalto.	Kivityöntekijä O. Nuutinen.
XVII.	Toimitusjohtaja J. A. Lauste.	Rouva A. Kulhia.

Köyhäinhoitolautakunnan puheenjohtajana toimi kertomusvuonna jäsen Kreander ja varapuheenjohtajana jäsen Virtanen.

Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli sosiali- ja opetusasiain johtaja J. W. Keto.

Tarkastuspiirit olivat tammikuun 1 p:stä maaliskuun 15 p:ään seuraavat:

1:nen tarkastuspiiri käsitti: Aleksanterin- ja Länt. Heikinkadun pohjoispuolella olevat I ja II kaupunginosan alueet; 2:nen tarkastuspiiri: VIII kaupunginosan, I ja II kaupunginosan Aleksanterinkadun eteläpuolella olevat alueet, III kaupunginosan, Tehtaankadun pohjoispuolella ja Merikadun ja Korkeavuorenkadun itäpuolella olevan alueen VII kaupunginosasta; 3:s tarkastuspiiri: VII kaupunginosan Merikadun ja Korkeavuorenkadun länsipuolella, VI kaupunginosan Tehtaankadun pohjoispuolella ja V kaupunginosan Ison Roobertinkadun kaakkoispuolella; 4:s tarkastuspiiri: IX kaupunginosan sekä VI ja VII kaupunginosan Tehtaankadun ja Munkkiisaarenkadun eteläpuolella; 5:s tarkastuspiiri: V kaupunginosan Punavuorenkadun ja Ison Roobertinkadun luoteispuolella sekä IV kaupunginosan Kalevankadun kaakkoispuolella; 6:s tarkastuspiiri: IV kaupunginosan Kalevankadun luoteispuolella; 7:s tarkastuspiiri: XIII, XIV ja XV kaupunginosat; 8:s tarkastuspiiri: Pasilan sekä XII kaupunginosasta sen alueen, mikä on Inkoon- ja Tammisaarenkatujen luoteispuolella sekä asema-alueet, Tilkka, Ruskeasuo, Uusipelto ja Reijola; 9:s tarkastuspiiri: XI kaupunginosasta sen alueen, minkä rajoina ovat Helsinginkatu, Kolmas linja, Siltasaarenkatu, Porthaninrinne, Eläintarhanlahti ja Töölönlahti; 10:s tarkastuspiiri: XI kaupunginosasta sen alueen, minkä rajoina ovat: Helsinginkatu, Kaarlenkatu, Agricolankatu, It. Papinkatu, Castréninkatu ja Kolmas linja; 11:s tarkastuspiiri: XI kaupunginosasta sen alueen, minkä rajoina ovat Castréninkatu, It. Papinkatu, Agricolankatu, Viides linja, Hämeentie, Neljäs linja, Porthaninkatu ja Kolmas linja; 12:s tarkastuspiiri: X ja XI kaupunginosista sen alueen, minkä rajoina ovat Porthaninrinne, Hämeentie, Kolmas linja, Porthaninkatu, Neljäs linja, Hämeentie, Haapaniemenkatu, rautatie, Pohjoissatama, Siltavuorensatama, Kaisaniemenlahti ja Eläintarhanlahti; 13:s tarkastuspiiri: XII kaupunginosasta sen alueen, minkä rajoina ovat Vaasankatu, Kustaankatu, Teollisuuskatu, Harjukatu, Helsinginkatu ja Fleminginkatu; 14:s tarkastuspiiri: Vallilan kaupunginosasta sen alueen, minkä rajoina ovat Sturenkatu, Hämeentie ja Teollisuuskatu; 15:s tarkastuspiiri: XII kaupunginosasta sen alueen, minkä rajoina ovat Josafatinkatu, Sturenkatu, Teollisuuskatu, Kustaankatu, Vaasankatu, Fleminginkatu ja Helsinginkatu; 16:s tarkastuspiiri: XII kaupunginosasta sen alueen, minkä rajoina ovat Viipurinkatu, Tammisaarenkatu, Inkoonkatu, Aleksis Kiven katu, Teollisuuskatu, Sturenkatu, Josafatinkatu, Helsinginkatu ja rautatielinja; 17:s tarkastuspiiri: Vallilan kaupunginosasta sen alueen, minkä rajoina ovat Kumpulantie, Kangasalantie, Sturenkatu ja Teollisuuskatu;

18:s tarkastuspiiri: Käpylän kaupunginosan sekä Vallilan kaupunginosasta sen alueen, minkä rajoina ovat Karstulantie, Sammatintie, Anjalantie ja Kangasalantie; 19:s tarkastuspiiri: Hermannin ja Vallilan kaupunginosista sen alueen, minkä rajoina ovat Anjalantie, Sammatintie, Somerontie, Hämeentie, Oihonnankatu, meri, Lautatarhankatu, Hämeentie, Sturenkatu ja Kangasalantie; 20:s tarkastuspiiri: Kumpulan, Toukolan, Arabian ja Vanhankaupungin kaupunginosat sekä Vallilan kaupunginosasta sen alueen, minkä eteläisenä rajana ovat Oihonnankatu, Hämeentie, Somerontie ja Sammatintie; 21:s tarkastuspiiri: X kaupunginosasta sen alueen, minkä rajoina ovat Harjukatu, Teollisuuskatu, Pääskylänkatu, Lautatarhankatu, meri, Vilhovuorenkatu, Hämeentie ja Helsinginkatu; 22:s tarkastuspiiri: X ja XI kaupunginosista sen alueen, minkä rajoina ovat Hämeentie, Sakarinkatu, Pengerkatu, Helsinginkatu, Hämeentie, Vilhovuorenkatu, meri, Sörnäisten rantatie ja Haapaniemenkatu sekä Kana-, Hana-, Sompa- ja Nihti saari; 23:s tarkastuspiiri: XI kaupunginosasta sen alueen, minkä rajoina ovat Franzéninkatu, Agricolankuja, Torkkelinkatu, Pengerkatu, Sakarinkatu, Hämeentie, Viides linja ja Kaarlenkatu; sekä 24:s tarkastuspiiri: XI kaupunginosasta sen alueen, minkä rajoina ovat Helsinginkatu, Pengerkatu, Torkkelinkatu, Agricolankuja, Franzéninkatu ja Kaarlenkatu.

Maaliskuun 15 p:stä saman kuun 27 p:ään asti 5—13, 15—18 ja 21—24 tarkastuspiirit olivat kuten edellä; 1:nen tarkastuspiiri käsitti: I ja II kaupunginosat Pohj. Esplanaadin- ja Heikinkadun pohjoispuolella; 2:nen tarkastuspiiri: VIII kaupunginosan, III kaupunginosan ja VII kaupunginosan Vuorimiehenkadun pohjoispuolella sekä Laivurinkadun, Laivurinrinteen ja Ratakadun itäpuolella; 3:s tarkastuspiiri: VI kaupunginosan ja V kaupunginosan Ison Roobertinkadun kaakkoispuolella; 4:s tarkastuspiiri: IX kaupunginosan sekä VII kaupunginosan Vuorimiehenkadun eteläpuolella; 14:s tarkastuspiiri: Vallilan kaupunginosasta sen alueen, minkä rajoina ovat Sturenkatu, Mäkelänkatu ja Teollisuuskatu; 19:s tarkastuspiiri: Hermannin ja Vallilan kaupunginosista sen alueen, minkä rajoina ovat Mäkelänkatu, Sturenkatu, Hämeentie, Oihonnankatu, meri ja Lautatarhankatu; sekä 20:s tarkastuspiiri: Kumpulan, Toukolan, Arabian ja Vanhankaupungin kaupunginosat sekä Vallilan kaupunginosasta sen alueen, minkä eteläisenä rajana ovat Oihonnankatu, Hämeentie, Sturenkatu, Kangasalantie, Anjalantie ja Sammatintie.

Maaliskuun 27 p:stä, jolloin piirijakoa edellisestä muutettiin, jotta tarkastuspiirit ja niiden mukana avustuskansliat tulisivat entistä täsmällisemmin keskenään yhtä suuriksi suhteessa n. s. »eläviin maksukortteihin», vuoden loppuun 8—11, 15—16, 19 ja 21—22 tarkastuspiirit olivat kuten edellä; 1:nen tarkastuspiiri käsitti: I ja II kaupunginosat Aleksanterinkadun ja Heikinkadun pohjoispuolella; 2:nen tarkastuspiiri: III ja VIII kaupunginosat sekä I, II, VI ja VII kaupunginosista sen alueen, minkä rajoina ovat Aleksanterinkatu, Heikinkatu, Erottajankatu, Yrjönkatu, Ratakatu, Fredrikinkatu, Pursimiehenkatu, Telakkakatu, Tehtaankatu ja rautatie; 3:s tarkastuspiiri: V ja VI kaupunginosista sen alueen, minkä rajoina ovat Fredrikinkatu, Pursimiehenkatu, Telakkakatu, Munkkisaarenkatu, Hietalahti ja Punavuorenkatu; 4:s tarkastuspiiri: IX kaupunginosa sekä VI ja VII kaupunginosista sen alueen, mikä on Munkkisaarenkadun ja Tehtaankadun eteläpuolella; 5:s tarkastuspiiri: V kaupunginosa; 6:s tarkastuspiiri: IV ja XX kaupunginosista sen alueen, minkä rajoina ovat Heikinkatu, Kalevankatu, Yrjönkatu, Eerikinkatu, meri (Ruoholahti, Lapinlahti), Leppäsuonkatu ja Etel. Rautatienkatu; 7:s tarkastuspiiri: XIII, XIV ja XV kaupunginosat sekä

Meilahden alueen; 12:s tarkastuspiiri: X ja XI kaupunginosista sen alueen, minkä rajoina ovat Porthaninrinne, Siltasaarenkatu, Kolmas linja, Porthaninkatu, Neljäs linja, Hämeentie, Haapaniemenkatu, Sörnäisten rantatie, Pohjoissatama, Siltavuorensatama, Kaisaniemenlahti ja Eläintarhanlahti; 13:s tarkastuspiiri: XII kaupunginosasta sen alueen, minkä rajoina ovat Pääskylänkatu, Harjukatu, Helsinginkatu ja Kustaankatu; 14:s tarkastuspiiri: Vallilan kaupunginosasta sen alueen, minkä rajoina ovat Mäkelänkatu, Teollisuuskatu, Työpajakuja, Elimäenkatu, Kurunkuja, Pälkäneentie, Nilsiantie, Nokiantie ja Nokiankuja; 17:s tarkastuspiiri: IV ja XX kaupunginosista sen alueen, minkä rajoina ovat Heikinkatu, Bulevardi, meri (Hietalahti, Ruoholahti), Eerikinkatu, Yrjönkatu ja Kalevankatu; 18:s tarkastuspiiri: Käpylän kaupunginosan sekä Vallilan kaupunginosasta sen alueen, minkä rajoina ovat Mäkelänkatu, Nokiankuja, Nokiantie, Nilsiantie, Pälkäneentie, Kuruntie, Elimäenkatu, Työpajakuja ja Teollisuuskatu; 20:s tarkastuspiiri: Kumpulan, Toukolan, Arabian ja Vanhankaupungin kaupunginosat sekä Vallilan kaupunginosasta sen alueen, minkä eteläisenä rajana ovat Oihonnankatu, Hämeentie, Sturenkatu ja Mäkelänkatu; 23:s tarkastuspiiri: XI kaupunginosasta sen alueen, minkä rajoina ovat Franzéninkatu, Pengerkatu, Sakarinkatu, Hämeentie, Viides linja ja Kaarlenkatu; sekä 24:s tarkastuspiiri: XI ja XII kaupunginosista sen alueen, minkä rajoina ovat Helsinginkatu, Fleminginkatu, Vaasankatu, Kustaankatu, Pengerkatu, Franzéninkatu ja Kaarlenkatu.

Köyhäinhuoltolautakunnan jaostot. Ohjesäännön mukaista asioiden käsittelyä varten jakaantui lautakunta kertomusvuonna entiseen tapaan jaostoihin. Näiden lukumäärä, erikoisjaostot mukaanluettuina, oli vuoden alkupuolella 11 ja maaliskuun 15 p:stä lähtien 13. Alkupuolella vuotta jaostot 1—7 ja maaliskuun 15 p:stä lähtien jaostot 1—9 käsittelivät kaupungin alueella oleskelevien köyhäinhoitoanomuksia, toimien näistä 6:s jaosto, joka muutoin ratkaisi köyhäinhoidon laitoksiin ottamista koskevat sekä vakinaista asuntoa vailla olevien anomukset, samalla kunnalliskodin ja työlaitoksen johtokuntana. Edellä mainitut jaostot muodostivat asianomaiset piirinjohtajat, paitsi VI jaostoa, jonka toiminta-alueena oli koko kaupunki ja johon kuuluivat jäsenet Allenius, Ehrström, Leino, Oinola ja Virtanen. Puheenjohtajina näissä jaostoissa toimivat: ensimmäisessä jäsen Oinola, toisessa jäsen af Forselles, kolmannessa jäsen Leino, neljännessä jäsen Allenius, viidennessä jäsen Virtanen, kuudennessa jäsen Ehrström, seitsemännessä alkupuolella vuotta jäsen Venäläinen ja maaliskuun 15 p:stä alkaen jäsen Fagerholm, kahdeksannessa jäsen Venäläinen ja yhdeksännessä jäsen Lauste.

Kahdeksas — maaliskuun 15 p:stä alkaen kymmenes — jaosto, jonka muodostivat jäsenet Arvelo, Allenius ja Leino, ensiksi mainittu puheenjohtajana, käsitteli ulkokunta- eli n. s. B-tapaukset sekä köyhäinhoidon huostaan otettavien omaisuuden haltuunottoa koskevat asiat.

Yhdeksäs (yhdestoista) jaosto hoiti köyhäinhuoltolautakunnan työtupia työtupien johtokunnan nimellä, ja kuuluivat siihen jäsenet Fagerholm, Hagan ja Huttunen, viimeksi mainittu puheenjohtajana.

Juopuneina tavattujen henkilöiden huoltojaostoon, kymmenenteen (kahdenteentoista) jaostoon, kuuluivat jäsenet Kreander, Oinola ja Virtanen, puheenjohtajana Kreander.

Köyhäinhoidolle lahjoitettujen rahastojen korkovarojen jakamisesta teki lautakunnalle ehdotukset erikoinen säätiövaliokunta, yhdestoista (kol-

mastoista), johon kuuluivat jäsenet af Forselles, Leino ja Oinola, Oinola puheenjohtajana.

Kokoukset y.m. Köyhäinhoitolautakunnalla kokonaisuudessaan oli vuoden varrella 12 varsinaista ja 3 ylimääräistä kokousta, joissa käsiteltiin yhteensä 542 asiaa, nimittäin 538 toimitusjohtajan ja 4 asiamiehen valmistelmaa. Jaostojen toimintaa valaisevat seuraavat numerot:

Jaosto.	Kokouk- sia.	Käsiteltyjä asioita.	Jaosto.	Kokouk- sia.	Käsiteltyjä asioita.
Ensimmäinen	24	13,275	Kuudes	25	7,655
Toinen	25	12,208	Seitsemäs	24	11,458
Kolmas	24	9,560	Kahdeksas	18	7,270
Neljäs	26	12,880	Yhdeksäs	19	8,455
Viides	26	11,958	Kymmenes	22	2,052
Yhteensä				233	96,771

Kunnalliskodin ja työlaitoksen johtokunta kokoontui 21 kertaa ja käsiteli yhteensä 369 asiaa, joista 40 koski 541 hoidokin pois pääsyä laitoksesta.

Köyhäinhoitolautakunnan työtupien johtokunta kokoontui 21 kertaa ja käsiteli kokouksissaan yhteensä 154 asiaa.

Säätiövaliokunta kokoontui kertomusvuonna yhteensä 4 kertaa.

Juopuneina pidätettyjen huoltojaosto kokoontui 43 kertaa ja käsiteli yhteensä 16,730 asiaa, minkä lisäksi jaosto poliisiviranomaisilta vastaanotti 2,389 laadultaan sellaista ilmoitusta, jotka eivät jaoston mielestä aiheuttaneet toukokuun 8 p:nä 1931 annetun, juopuneiden huoltoa koskevan lain 2 §:n säätämiä toimenpiteitä. Jaoston käsittelemistä asioista päädyttiin 1,790 tapauksessa kirjallisen ja 269 tapauksessa suullisen ohjauksen, neuvon tai varoituksen antamiseen.

Lautakunnan vuoden kuluessa käsittelemistä joko periaatteellista laatua olevista tai yleisempää mielenkiintoa herättävistä asioista mainittakoon seuraavat:

Kaupunginhallituksen joulukuun 1 p:nä 1932 määrättyä, että saman kuukauden 12 p:stä alkaen vapaaseen ruoanjakeluun olivat oikeutettuja ainoastaan perheettömät työttömät sekä sellaiset perheelliset, joilla ei ollut alle 16 vuotisia lapsia, sekä että muille puutetta kärsiville työttömille oli annettava ruoka-avustusta köyhäinhoidon taholta, köyhäinhoitolautakunta seuraavan tammikuun 2 p:nä päätti, että sikäli kuin perheelliset, joilla oli alle 16 vuotisia lapsia, olisivat olleet oikeutetut osallistumaan vapaa-aterioihin, jos tila ja annokset olisivat siihenkin riittäneet, näiltä oli köyhäinhoidon korvausta velottaessa velkasummasta vähennettävä sekä miehen että vaimon ruokaosuus, niin etteivät nämät joutuneet huonompaan asemaan kuin muut työttömät ainoastaan siitä syystä, että heillä oli alle 16 vuotisia lapsia, kuitenkin niin, että päätös oli kulloinkin perusteltava köyhäinhoitolain 52 §:n 2 tai 3 momentin mukaisesti, niin ettei kertakaikkinen vähennys joutuisi risti-riitaan mainittujen lainkohtain kanssa. Tämän mukainen ohje annettiin sitten kaikille avustuskansliolle.

Lokakuun 31 p:nä 1932 päivätyssä kirjeessä sosialiministeriö pyysi köyhäinhoitolautakunnalta lausuntoa ensinnäkin siitä, olisiko tarpeellista saattaa kiireellisesti voimaan lainsäädäntö, joka oikeuttaisi kunnan saamaan köyhäinhoitolakiin perustuvien korvaussaataviensa turvaamiseksi ja niiden perimisen helpottamiseksi pidätyksen palkkaan, eläkkeeseen ja elinkorkoon,

minkä asian tutkimisesta eduskunta oli käsitellessään v:n 1932 valtiopäivillä kansanedustaja B. Sarlinin y.m. toivomusaloitetta ja laki- ja talousvaliokunnan siitä antamaa mietintöä päättänyt toivomuksen hallitukselle esittäväksi, sekä, edellyttäen että lausunto asian tästä puolesta oli myönteinen, samalla lausunnon siitäkkin, oliko kirjeeseen liitetty, sosialiministeriössä valmistettu lakiehdotus tarkoituksenmukainen. Tammikuun 16 p:nä köyhäinlaitokunta päätti laajahkoin perusteluin lausua, että lakiehdotusta oli pidettävä sekä tarpeellisena että kiireellisenä, minkä vuoksi ja kun lakiehdotus näytti pääpiirteissään oikeille periaatteille rakennetulta, lautakunta toivoi sen voimaansaattamista ajanhukatta.

Sitten kun kaupunkilähetyksen ylläpitämään Rajamäen työsiirtolaan köyhäinhuollon lukuun huollettaviksi toimitettujen miesten keskuudessa oli syntynyt mielipahaa siitä, että heiltä, vaikka he siirtolassa olivat velvolliset säännölliseen työhön, velottiin 11 markkaa vuorokaudelta korvausta siirtolahoitostaan, köyhäinlaitokunta tarkoitusta varten marraskuun 7 p:nä 1932 asettamansa komitean ehdotuksen mukaisesti päätti joulukuun 27 p:nä että sellaisilta Rajamäen työsiirtolassa hoidetuilta, jotka siellä olivat käyttäytyneet nuhteettomasti ja tehneet voimiensa mukaan kunnollisesti työtä, ei ollut korvausta perittävä, mutta kylläkin niiltä, jotka siirtolassa eivät olleet alistuneet kuriin ja järjestykseen vaan laiskotelleet tai muutoin käyttäytyneet huonosti, minkä lisäksi oli otettava huomioon, että korvauksesta luopuminen oli tutkittava kussakin tapauksessa erikseen köyhäinhuollon lain 52 §:n säätämässä järjestyksessä ja sitä varten sovittava työsiirtolan johdon kanssa siitä, että siirtola laskutustensa ohella antaisi lautakunnalle seikkaperäiset selvitykset kunkin hoidokin käytöksestä ja työskentelyn laadusta, jotta korvauksesta vapauttaminen tapahtuisi asiallisesti oikeilla perusteilla. Tammikuun 5 p:nä päivätyssä kirjeessä kaupunkilähetyksen ilmoitti sitoutuvansa puolestaan noudattamaan lautakunnan edellä kerrottua päätöstä, joten menettely voitiin saattaa voimaan kertomusvuoden alusta lukien. Kun kaupunkilähetys sittemmin kirjeessä lokakuun 9 p:ltä oli köyhäinlaitokunnalle ilmoittanut, että nuoret naiset, jotka olivat siveellisten vaarojen vuoksi kaupunkilähetyksen Helsingissä ylläpitämän vastaanottokodin ja Rajamäellä toimivan naissiirtolan hoidon tarpeessa, eivät olleet osoittautuneet halukkaiksi mainittuihin hoitolaitoksiin tulemaan eikä niissä uutterasti työskentelemään sen vuoksi, että heiltä oli myöhemmin peritty korvausta köyhäinhuollon suorittamista hoitomaksuista, ja kaupunkilähetys lisäksi pyytänyt, ettei niiltä naisyhdistyksiltä, jotka olivat mainituissa huoltolaitoksissa kunnollisesti käyttäytyneet ja osoittaneet todellista halua työhön ja siveelliseen nousuun, perittäisi korvausta hoitomaksuista, köyhäinlaitokunta marraskuun 7 p:nä päätti, että kyseisten naisten hoitokorvauksiin nähden oli menettävä samalla tavalla kuin mitä edellä miehoidokkeihin nähden oli päätetty.

Kun avustustapausten lukumäärä pula-ajan yhä jatkuessa oli lisääntymistään lisääntynyt ja jo toimessa olevat avustuskansliat eivät riittäneet asioiden säännölliseen hoitamiseen, lautakunnan toimitusjohtaja esitti lautakunnan kokouksessa helmikuun 6 p:nä, että lautakunta pyytäisi kaupunginvaltuustolta oikeutta saada perustaa maaliskuun 1 p:stä lukien 2 uutta ylimääräistä avustuskansliaa sekä niiden perustamis- ja ylläpitokustannuksia varten v:n 1933 ajaksi 689,122: 50 markkaa. Lautakunta hyväksyi toimitusjohtajan laajasti perustellun esityksen ja tehtiin asiassa kaupunginvaltuustolle anomus helmikuun 7 p:nä 1933. Kaupunginvaltuusto suostui anomukseen maaliskuun 1 p:nä ehdoin, että uudet avustuskansliat aloittaisivat toimin-

tansa vasta maaliskuun 15 p:nä. Tarkoitusta varten osoitettiin 659,000 markkaa. Helmikuun 6 p:nä lautakunta päätti tehdä tarkastuspiirien jaossa ja jaostoissa sekä niiden toimihenkilöissä uusien avustuskanslioiden perustamisesta aiheutuvat muutokset ja toimitettiin muutoksesta aiheutuvat vaalit, kaikki edellytyksin, että vastuusto oli hyväksyvä lisäkanslioiden perustamista tarkoittaneen anomuksen.

Kaupunginhallituksen marraskuun 22 p:nä 1932 pyydettyä lausuntoa siitä, missä määrin köyhäinhuollon työtuvat silloisessa laajuudessaan vastasivat tarkoitustaan ja niihin uhrattuja kustannuksia, sekä siitäkin, voitaisiinko työtupien toimintaa supistaa laajentamalla vastaavasti muita avustusmuotoja, köyhäinhuollolautakunta käsitteli asiaa kokouksessaan joulukuun 12 p:nä 1932 ja asetti silloin kysymystä seikkaperäisesti valmistelemaan komitean, johon kuuluivat puheenjohtajana insinööri F. Kreander sekä jäsenenä rouva E. Huttunen, toimitusjohtaja B. Sarlin ja silloinen VI avustuskanslian v.t. kanslianhoitaja P. Virtanen. Komitea tuli esittämillään perusteilla siihen tulokseen, että työtupien hoidokkimäärä oli kesäkuun 1 p:stä 1933 lukien supistettava 700:sta 500:aan siten, että Lönnrotinkadun 32:ssa sijainnut työtupa oli lopetettava ja jäljellejäävien työtupien hoidokkimäärää vähennettävä 40:llä, jolloin työtupien määrärahoissa voitiin saada syntymään 645,068 markan suuruinen säästö, joka ei kuitenkaan olisi todellista säästöä kokonaisuudessaan, koska suoranaisten avustusten tili tulisi työtupien vähennyksen johdosta ainakin jossakin määrin kohoamaan. Lautakunta hyväksyi helmikuun 6 p:nä komitean ehdotuksen, jonka mukaisen lautakunnan tekemän esityksen kaupunginhallitus hyväksyi seuraavan kuukauden 16 p:nä. Edellä kerrotuin tavoin päätetty työtupien toiminnan supistaminen tapahtui kesäkuun 1 p:nä.

Helmikuun 6 p:nä 1933 lautakunnan toimitusjohtaja alisti lautakunnan harkittavaksi, eikö olisi syytä sen jälkeen kuin eduskunta oli vähän aikaisemmin hyväksynyt hallituksen esityksen eräiksi muutoksiksi köyhäinhuollolakiin, asettaa komitea valmistamaan lautakunnalle periaatteellinen mietintö siitä, millä linjalla pääkaupungin köyhäinhuollon hallintojärjestelmää olisi uuden lain 17 §:n sallimissa puitteissa ryhdyttävä kehittämään ja eikö olisi tarkoituksenmukaisinta, että lautakunta komitean valmistaman periaatteellisen mietinnön pohjalla määritteli periaatteessa kantansa ja hankkisi sille valtuuston hyväksymisen sekä ryhtyisi sitten vasta laadittuun ehdotusta asiassa tarpeelliseksi asetukseksi ja uusiksi ohje- ja johtosäännöiksi. Toimitusjohtajan ehdotuksen hyväksyen köyhäinhuollolautakunta asetti tarkoitusta varten 6-jäsenisen komitean, johon valittiin puheenjohtajaksi ylijohtaja A. P. Arvelo sekä jäseniksi lautakunnan puheenjohtaja insinööri F. Kreander, varapuheenjohtaja J. Virtanen, kunnalliskodin johtokunnan puheenjohtaja, eversti O. Ehrström, toimitusjohtaja B. Sarlin ja asiamies V. A. Eloniemi. Komitean mietintö valmistui syyskuun 21 p:nä ja seuraavan lokakuun 10 p:nä köyhäinhuollolautakunta käsitteli asiaa, jolloin komitean ehdotukset köyhäinhuollon hallinnon organisoinnin uudistukseksi hyväksyttiin muissa kohdin, paitsi että köyhäinhuollon antamista koskeissa asioissa lautakunnan päätösvaltaa käyttävien jaostojen kokoonpano oli järjestettävä siten, että tällaiseen jaostoon tulisi kuulumaan 2 lautakunnan jäsentä ja 1 lautakunnan alainen virkames, viimeksi mainittu puheenjohtajana. Samalla päätettiin, että komitean oli valmistettava tällä pohjalla uusi periaatteellinen mietintö asiasta. Komitean lokakuun 28 p:nä valmistuneen uuden mietinnön, lautakunta lopullisesti hyväksyi marraskuun 6 p:nä ja saman kuukauden 22 p:nä

kaupunginvaltuusto vuorostaan päätti periaatteessa hyväksyä lautakunnan suunnitelman köyhäinhuollon hallintojärjestelmän uudistamisesta huomioonottaen, että köyhäinhuollolautakuntaan oli valittava kertomusvuoden lopussa tapahtuvassa lautakuntien vaaleissa seuraavaksi kolmivuotiskaudeksi ainoastaan 18 jäsentä ja 18 varajäsentä. Lopulliset toimenpiteet asiassa siirtyivät v:een 1934.

Tammikuun 13 p:nä kaupunginhallitus ilmoitti oikeuttaneensa kaupunginarkkitehdin viipymättä panemaan käyntiin kunnalliskodin työlaitoksen yhteyteen rakennettavan saunan rakennustyöt. Saunarakennus valmistui lokakuun 1 p:nä ja saatiin siten köyhäinhuollolautakunnan usein huomauttama epäkohta poistetuksi.

Köyhäinhuollolautakunnan ja sen toimitusjohtajan käännyttyä useampia kertoja kaupunginhallituksen ja kaupungin sosialijohtajan puoleen huomautuksin, että köyhäinhuollolautakunnan alaisten työtupien ja työlaitoksen tuotannollista toimintaa olisi pyrittävä edistämään m.m. siten, että kaupungin kulutuslaitokset velvoitettaisiin niistä tilaamaan sellaiset tarvitsemansa kalusto- y.m. esineet, joita näissä laitoksissa voitiin valmistaa, kaupunginhallitus päätti tammikuun 19 p:nä kehoittaa kaikkia kaupungin laitoksia ja viranomaisia kalustonhankintakysymyksissä tiedustelemaan mainituilta laitoksilta, olivatko nämä tilaisuudessa ja mihin hintoihin toimittamaan tilaukset. Siitä pitäen onkin kyseisille laitoksille voitu järjestää entistä kannattavampaa tuotannollista toimintaa ja välttää vastaavassa määrin tuotantoa myyntivarastoon, jonka rahaksimuuttaminen oli tuottanut vaikeuksia.

Joulukuun 31 p:nä 1932 päivätyllä läheteellä kaupunginkanslia pyysi köyhäinhuollolautakunnalta kirjallista lausuntoa siitä, voitaisiinko vapaaseen ruoanjakeluun oikeuttavat kortit köyhäinhuollon toimesta jakaa tai leimata. Tammikuun 16 p:nä lautakunta hyväksyi toimitusjohtajansa valmistaman ehdotuksen lausunnoksi asiassa ja asetettiin siinä väärinkäyttäjien ehkäisemiseksi sille kannalle, että vapaa-aterioille pääseville oli annettava työttömyyskortin lisäksi n.s. ruokakortit, että sellaiset annettaisiin ilman muuta niille vapaa-aterioihin muutoin oikeutetuille henkilöille, joiden köyhäinhuollon rekisteritoimistossa todettiin nauttineen köyhäinhuollon avustusta edellisenä tai kuluvana kalenterivuonna, sekä että muille työttömyyskortin haltijoille ruokakortti oli annettava vain siinä tapauksessa, että köyhäinhuollon kodissakävijäin kautta oli todettu asianomaisten henkilöiden olevan tällaisen avustuksen tarpeessa. Lisäksi köyhäinhuollolautakunta lausunnossaan huomautti, että kysymykseentulleen kontrollin toimeenpanosta aiheutui köyhäinhuollotavirastolle siksi paljon lisätyötä, että erityinen määräraha sitä varten oli tarpeen vaatima. Tämän johdosta kaupunginhallitus helmikuun 2 p:nä päätti järjestää vapaan ruoanjakelun uudelleen m.m. siten, että toukokuun 1 p:stä alkaen vaadittiin vapaan ruoan saantiin työttömyyskortin ohella köyhäinhuollon antama ruokakortti todistukseksi siitä, että henkilö oli vapaan ruoan tarpeessa, sekä että ruokakortti oikeutti ainoastaan haltijansa vapaa-aterioihin. Näin järjestettyä jatkettiin vapaa-aterioiden jakotoimintaa sitten heinäkuun 10 p:ään asti, jolloin vapaa-ateriat sekä n.s. ruoanvastiketyöt oli, tammikuun 21 p:nä tehdyn kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti, keskeytettävä ja niitä jatkettava kaupunginhallituksen esityksestä syksyllä, ellei katsottu mahdolliseksi lopettaa ruoanjakelutoimintaa kokonaan. Elokuun 31 p:nä kaupunginhallitus pyysi köyhäinhuollolautakunnalta lausuntoa vapaa-ateriajärjestelmän jatkamisen tarpeellisuudesta alkavalla

työttömyyskaudella ja seuraavan lokakuun 2 p:nä lautakunta, toimitusjohtajansa ehdotuksen asiassa hyväksyen, päätti ilmoittaa, ettei vapaa-ateriajärjestelmää, lautakunnan esittämistä syistä, ollut jatkettava, ellei työttömyystilanteesta tapahtunut odottamatonta käännöstä pahempaan päin. Marraskuun 1 p:nä kaupunginvaltuusto päättikin lopettaa vapaan ruoan jakelun.

Kun vierailta paikkakunnilta työttömiä edelleen oli suurin joukoin saapunut Helsingin kaupunkiin ilmeisesti toivossa saada täällä helpommin ansiotyötä, tehtiin sosialiministeriölle, kuten edellisenäkin vuonna, anomus, jossa pyydettiin apurahaa luottokuljetuslippujen muodossa hädänalaisten työttömien vieraskuntalaisten toimittamiseksi kotipaikkakunnilleen, ja myönnettiin tarkoitusta varten tammikuun 1 p:nä 15,000 markkaa sekä vuoden varrella tähän määrärahaan tarpeelliset lisäykset.

Edellisellä työttömyyskaudella oli käynyt ilmi, että henkilöt, jotka olivat köyhäinhoidolta saaneet vara- tai ylimääräisiin yleisiin töihin päästäkseen erinäisiä tamineita, olivat ryhtyneet niitä myymään tai panttaamaan taikka muutoin hävittämään. Väärinkäytön ehkäisemiseksi järjestettiin jo helmikuussa tamineiden jako siten, että vastaanottajilta vaadittiin heille uskottuista tamineista kirjalliset kuitit, joihin sisältyi nimenomainen selvitys siitä, ettei tamineita oltu annettu työhön lähteneille omiksi, vaan ainoastaan heidän käytettäväkseen, ja vaadittiin kuittien allekirjoittajilta samalla tunnustus saaneensa tietoonsa, että he eivät saaneet tamineita myydä, pantata tai vaihtaa joutumatta huostaansa uskotun tavaran hävittämisestä lailliseen edesvastuuseen. Toimenpide oli omansa supistamaan väärinkäyttöä.

Kun oli käynyt ilmi, että köyhäinhoidon menot lääkkeistä ja sairaanhoitotarvikkeista olivat nousemistaan nousseet, lautakunnan toimitusjohtaja pyysi ensimmäistä kaupunginlääkäriä tarkastamaan kaikkien kaupungin apteekkien v:n 1932 joulukuussa lautakunnalle osoittamat laskut niihin liitetyine resepteineen ja antamaan köyhäinhoitolautakunnalle lausuntoja siitä, mitä voitaisiin tehdä mainittujen menojen supistamiseksi. Helmikuun 8 p:nä 1933 ensimmäinen kaupunginlääkäri ilmoitti toimittamassaan tarkastuksessa havainneensa m.m., että muutamat aluelääkärit olivat kirjoittaneet köyhäinhoitolautakunnan lukuun verraten kalliita lääkkeitä, m.m. ulkomaisia patenttivalmisteita, toisten noudattaessa kiitettävää säästäväisyyttä; että eräissä tapauksissa oli kirjoitettu liian suuret määrät lääkettä samalle potilaalle sekä että joskus oli tapahtunut niinkin, että henkilölle, jolla oli oikeus saada vapaat lääkkeet työnantajaltaan, niitä kuitenkin oli annettu köyhäinhoidon lukuun, minkä vuoksi hän piti suotavana, että kullekin aluelääkärille järjestettäisiin tilaisuus tarkistaa eri apteekkeista saapuneet heidän reseptejään koskevat laskut. Lopuksi ensimmäinen kaupunginlääkäri ilmoitti huomauttavansa kiertokirjeellä aluelääkäreitä säästäväisyyden tarpeellisuudesta ja apteekkilaskujen tarkastuksen tarkoituksenmukaisuudesta. Käsiteltyään asiaa maaliskuun 6 p:nä lautakunta päätti valtuuttaa toimitusjohtajansa lautakunnan nimissä huomauttamaan aluelääkäreille säästäväisyyden tarpeellisuudesta lääkemääräyksissä. Aluelääkärit ovat siitä pitäen tarkastaneet apteekkilaskut.

Huhtikuun 13 p:nä päivätyssä kirjeessä Miesylioppilaitten kristillisen yhdistyksen sosiaalinen kerho ilmoitti ylläpitävänsä Vilhonvuorenkadun 5:ssä 12 paikkaa käsittävää kotia kodittomille miehille, tarjoten lautakunnan käytettäväksi mainitun kodin paikkoja 90 markan kuukausikorvausta vastaan lausuen samalla toivomuksen, että kotiin lähetettäisiin mahdollisimman rait-

tiitä ja tavoiltaan kunnollisia miehiä. Lautakunta käsitteli asian joulukuun 8 p:nä, ja koska tarjous oli taloudellisesti edullinen ja kerho vakavassa hengessä huolehti viihtyisyyden ja hyvien tapojen edistymisestä asuntolasaan, päätettiin kotiin antaa maksusitoumuksia sinne soveltuville miehille.

Kuten edellisessä vuosikertomuksessa mainittiin, perustettiin jo huhtikuun 27 p:nä 1932 köyhäinhoitolautakunnan alaisten työtupien tuotteiden tehokkaampaa myyntiä varten toinen myymälä keskikaupungille ja avattiin tämä myymälä seuranneen kesäkuun 1 p:nä Annankadun 15:ssä. Myymälän ylläpitokustannukset kohosivat kuitenkin päivittäiseen myyntiin verrattuina huomattavan korkeiksi. Supistuksen aikaansaamiseksi menoissa ja jotta kaupungin muutkin laitokset voisivat saada tuotteensa tunnetuksi ja kaupatuksi, lautakunnan toimitusjohtaja teki kaupungin sosialijohtajalle kaupungin laitosten yhteisen myymälän eli n.s. myyntiaitan järjestämisestä kaupungin virastotaloon tarkoittavan esityksen, jonka kaupunginhallitus toukokuun 18 p:nä hyväksyi periaatteessa asettaen samalla perustettavan myyntiaitan johtoa ja valvontaa varten erityisen toimikunnan, johon kutsuttiin puheenjohtajaksi toimitusjohtaja B. Sarlin sekä jäseniksi lastensuojelulautakunnan toimitusjohtaja R. Liukkonen, naisten työtuvan johtaja P. Kiljunen ja sairaalain tiliviraston kamreeri V. Kerkkänen, velvollisuudella toimikunnalle laatia ehdotus sekä omaksi että myymälän ohjesäännöksi. Kaupunginhallitus vahvisti nämä ohjesäännöt kesäkuun 8 ja 15 p:nä päättäen, että yhteinen myyntiaitta oli sijoitettava virastotalon Unioninkadun puoleiseen hallikäytävään, joka tarkoitusta varten osoitetulla määrärahalla pantiin kuntoon. Täten voitiin työtupien myymälä Annankadun 15:ssä lopettaa kesäkuun 1 p:nä; yhteinen myymälä alkoi toimintansa virastotalossa heinäkuun 1 p:nä. Ohjesääntöjensä mukaan toimii myyntiaitta kaupinta-varastoperiaatteiden mukaisesti ja ovat kaupintavarastoa siinä oikeutetut pitämään köyhäinhoitolautakunnan työtuvat, kunnalliskodin yhteydessä oleva työlaitos, naisten työtupa, lastensuojelulautakunnan alaiset koulukodit, Nikkilän sairaala sekä kaupunginhallituksen siihen mahdollisesti oikeuttamat muutkin laitokset. Kukin kaupintavarastonpitoon oikeutettu laitos suorittaa myyntiaitalle kaupunginhallituksen vahvistaman prosentin mukaisen myyntipalkkion, josta kertyvillä myyntiaitan tuloilla sen menot peitetään. Aitan yhteydessä on suurehko varastosuoja. Myyntiaitta on keskeisen asemansa avulla tehokkaasti edistänyt kaupungin laitosten tuotteiden tunnettuuskemistä, ja kun siinä otetaan vastaan myöskin tilauksia, on toimenpide ollut omansa edesauttamaan mainittujen laitosten valmistaiden rahaksimuuttoa.

Kesäkuun 15 p:nä päivätyssä kiertokirjeessä sosialiministeriö ilmoitti, että, koska v:n 1933 määrärahaa oli alennettu, ministeriön oli käynyt välttämättömäksi muuttaa syyskuun 1 p:nä vahvistamansa perusteet avustusten myöntämiselle vähävaraisten lasten ja nuorten ammattikasvatusta varten, siten, että v:n 1933 alusta lähtien suoritettiin sanottuun tarkoitukseen harkinnan mukaan vain 25—50 %, oikeudella ministeriölle vapaasti harkita niitä avustusanomuksia, jotka tarkoittivat muiden kuin varsinaisten maataloudellisten ja teollisten ammattien opiskelua. Tällainen, vieläpä keskellä vuotta annettu, takautuva ilmoitus, jolla valtion osuutta ammattiopetuksen edistämiseen on huomattavasti alennettu, on omansa herättämään epäilyjä ja on sitä pidettävä kuntien talouden kannalta suorastaan hylättävänä menettelynä.

Heinäkuun 18 p:nä kaupunginhallitus ilmoitti, että maatalousministeriön

toimesta aiottiin ryhtyä laajahkoon asutustoimintaan sekä että Helsingin kaupungin puolesta tultaisiin myöntämään asutustilallisiksi pyrkiville avustusta. Lautakunta velvoitettiin saattamaan tämä työttömien avunauttajioiden tietoon sekä palauttamaan kaupunginhallitukselle ennen seuraavan elokuun 10 p:ää kaupunginhallituksen kirjeeseen oheistettujen kaavakkeiden mukaiset hakemukset asutustilallisiksi. Köyhäinhoitolautakunnan avustuskanslioiden välityksellä järjestettiin työttömille tilaisuus hakemusten laatimiseen ja toimitettiin hakemukset lausunnon seuraamina asianomaiseen paikkaan.

Maatalousministeriön huhtikuun 20 p:nä päivätyssä kiertokirjeessä kehoitettua maan kuntia järjestämään työttömille viljelyspalstoja, kaupunginhallitus kehoitti kesäkuun 22 p:nä köyhäinhoitolautakuntaa toimittamaan tarpeellisen selvityksen maatalousministeriön ehdottamien toimenpiteiden toteuttamismahdollisuuksista Helsingin kaupungissa. Lautakunnan toimitusjohtaja esitti tämän johdosta kaupunginhallitukselle, että viljelyspalstatoimintaa varten varattaisiin seuraavana vuonna käytettäväksi riittävän suuri maa-alue sekä että tämän alueen syysmuokkauksesta ajoissa huolehdittaisiin. Lokakuun 19 p:nä kaupunginhallitus päättikin hyväksyä tämän esityksen ja varata tarkoitusta varten 10 ha:n suuruisen alueen. Lopullisen lausunnon kaupunginhallitukselle viljelyspalstatoiminnan tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi lautakunta käsitteli marraskuun 6 p:nä tehden silloin seikkaperäiset esitykset asian järjestämiseksi kiinnittämällä huomiota tarvittavan maa-alan suuruuteen ja jakamiseen halullisille viljelijöille, toiminnan johtoon ja valvontaan, viljelijöiksi ilmoittautuvien hyväksymiseen, näiltä vaadittavaan korvaukseen sekä tuotteiden säilyttämiseen. Lautakunnan esitys päättyi toivomukseen, että viljelyspalstatoiminnan hoito uskottaisiin sitä varten asetettavan erityisen toimikunnan huollettavaksi. Kaupunginhallitus asettikin myöhemmin tällaisen toimikunnan.

Jo edellisessä vuosikertomuksessa on tehty selkoa köyhäinhoitolautakunnan jäsenen, ylijohtaja A. P. Arvelon aloitteesta, jonka mukaan oli ryhdyttävä toimenpiteisiin työtilaisuuksien järjestämiseksi työkykyisille köyhäinhoidon nauttijoille korvauksen perimiseksi heiltä työn muodossa työlaitoksen ulkopuolella. Sitten kun köyhäinhoitolautakunta oli lokakuun 3 p:nä 1932 päättänyt lähettää kaupunginhallitukselle edellisen vuoden kertomuksessa mainitun esityksensä ja kaupunginhallitus seuranneen marraskuun 24 p:nä pyytänyt, että tätä esitystä vielä täydennettäisiin, antoi köyhäinhoitolautakunta syyskuun 4 p:nä hyväksymänsä, keskuudestaan asettamansa komitean mietinnön mukaiset lisäselvitykset kaupunginhallitukselle. Toimenpide raukesi kuitenkin myöhemmin sillensä, koska sen käyntiinpanoja toteuttamiskustannukset näyttivät nousevan arvioitua hyötyä suuremmiksi.

Pulavuosina oli käynyt ilmi, että kaupungissa toimivat yömajat eivät täysin riittäneet tarjoamaan yösijoja asunnottomille miehille, minkä johdosta nämä, syyskuun alettua, olivat ryhtyneet tunkeutumaan yksityisten asuntojen eteisiin y. m. luvattomiin paikkoihin saadakseen suojaa. Lukuisissa tapauksissa oli tällaiseen vaikuttanut sekin seikka, ettei mainituilla henkilöillä ollut varoja edes yömajalipun lunastamiseen sekä etteivät he syystä tai toisesta sellaista saadakseen olleet tahtoneet kääntyä köyhäinhoidon puoleen. Lautakunnan toimitusjohtaja oli mainitun, poliisinkin huomiota herättäneen epäkohdan poistamiseksi ollut neuvotteluissa Helsingin nuorten miesten kristillisen yhdistyksen kanssa, ja kun sen taholta oli tehty kaupunginhallitukselle

pyyntö, että yhdistys saisi käytettäväkseen asunnottomien miesten yösuojaa varten tarpeellisen huoneiston Fredrikinkadun 65:stä eli n.s. Kampin kasarmista, köyhäinhuoltolautakunta puolsi tähän pyyntöön suostumista sekä tarpeellisen apurahan myöntämistä sen ylläpitoon, syyskuun 7 p:nä 1933 kaupunginhallitus myönsikin yhdistykselle sekä huoneiston että apurahan yösuojan järjestämiseksi ajaksi lokakuun 1:stä joulukuun 31 p:ään. Yösuojaan on otettu diakoniakeskuksen järjestämän hätäaseman välityksellä maksuttomasti Helsingissä kotipaikkaoikeutta nauttavia asunnottomia miehiä sekä tilapäisesti vieraspaikkakuntalaisiakin, jotka jälkimmäiset kuitenkin hetimiten ovat olleet ohjattavat köyhäinhoidon kanslioihin lain mukaista käsittelyä ja kotipaikkakunnalleen toimittamista varten. Toimenpide on osoittautunut tarkoituksenmukaiseksi ja on sen toteuttamisesta annettava tunnustus Nuorten miesten kristilliselle yhdistykselle.

Syyskuun 14 p:nä kaupunginhallitus ilmoitti, kaupunginvaltuuston köyhäinhuoltomenojen supistamista koskevan päätöksen johdosta, päättäneensä pyytää filosofiantohtori J. Jännestä suorittamaan selvityksen kyseisten menojen mahdollisista supistamiskeinoista sekä asettaa 5-jäsenisen komitean mainitun selvityksen pohjalla kehittämään asiaa edelleen. Komitean puheenjohtajaksi määrättiin kaupunginjohtaja ja jäseniksi sosialijohtaja, teknillinen johtaja, rahatoimenjohtaja ja köyhäinhoidon toimitusjohtaja. Tohtori Jännes toimitti kaupunginhallitukselle lokakuun 3 p:nä ensimmäisen ehdotuksensa, josta kaupunginhallitus lokakuun 5 p:nä pyysi köyhäinhuoltokunnan lausuntoa. Ehdotuksessaan tohtori Jännes oli esittänyt köyhäinhuoltomenojen supistamistoimenpiteenä syytteiden nostamista vääriä tietoja antaneita avunnauttijoita vastaan sekä avustettavien allekirjoituksella vahvistettavien tietojen vaatimista avustettavilta. Lausunnossaan köyhäinhuoltolautakunta ilmoitti, että sen toimitusjohtaja oli jo asettanut kaikkien avustuskanslioiden seinälle yleisön luettavaksi julistuksen, jossa köyhäinhuoltokunta ankarasti varoitti avunhakijoita petollisista ja vilpillisistä tiedonannoista rikoslaissa säädetyin seuraamuksin uhalla; että kultakin avunhakijalta, joka saapui ensi kerran apua pyytämään, vaadittiin jo painetulle kaavakkeelle, kuten oli laita esim. Tukholman kaupungissa, avunhakijan omakätinen allekirjoitus todistukseksi siitä, että näille oli tiedoitettu vilpillisen menettelyn seuraukset; että kaksoiskappale kaavakkeesta annettiin kullekin kotiin tutkittavaksi sekä että syytteitäkin oli nostettu, mutta ettei lautakunta, vaikka tohtori Jännes oli sitä ehdottanut, pitänyt sosialisesti tarkoituksenmukaisena ryhtyä saattamaan julkisuuteen syytettyjen nimiä. Lokakuun 16 p:nä kaupunginhallitus pyysi lautakunnalta lausuntoa tohtori Jänneksen toimesta, saman kuukauden 10 p:nä hallitukselle tekemästä köyhäinhuoltomenojen supistamishdotuksesta, jossa erinäisin perustein esitettiin harkittavaksi m.m., oliko kunnalliskodin sikala säilytettävä kunnalliskodin yhteydessä vai siirrettävä se aivan lähelle kaupunkia, eikä hankkeessa olevaa uutta työlaitosta ollut sallittava sijoittaa huomattavasti etäämmälle Helsingin kaupungista, kuin mitä asianomainen komitea oli ehdottanut, ja eikä asiantuntijain avulla ollut muodostettava selvempää käsitystä siitä, millainen työlaitos Helsingin kokoiselle kaupungille olisi tarkoituksenmukainen. Marraskuun 6 p:nä lautakunta antoi kaupunginhallitukselle vaaditun lausuntonsa ja osoitti seikkaperäisin perusteluin, ettei ehdotuksen tekijä nähtävästi ollut ollut täysin perillä siitä, millaisen työlaitoksen perustamisesta kysymys oli viritetty, ja asettui lautakunta sille kannalle, että koska työlaitoskysymys parhaillaan oli erityisen komitean valmisteltavana, tohtori Jänneksen ehdotuksia oli

pidettävä ennenaikaisina. Ennen kertomusvuoden loppua tohtori Jännes ei jättänyt kaupunginhallitukselle esitystä lopulliseksi menojen supistamisedotukseksi.

Lautakunnan kokouksessa lokakuun 2 p:nä lautakunnan toimitusjohtaja teki laajahkosti perustellun ehdotuksen, että kaupunginhallitusta pyydettäisiin ryhtymään sellaisiin toimenpiteisiin, että köyhäinhuoltolautakunnan käytettäväksi myönnettäisiin 15,000 markan suuruinen määräraha kipeän tarpeen vaatimiksi havaittujen opintokurssien toimeenpanoa varten köyhäinhuoltoviraston virkailijakunnan, lähinnä kodissakävijäin, keskuudessa, jotka kurssit alkaisivat marraskuun 1 p:nä ja 6 kuukautta kestätyään päättyisivät huhti-toukokuun vaihteessa 1934. Ehdotuksen mukaan oli kurseilla annettava opetusta köyhäinhuoltolainsäädännössä ja sitä sivuvassa lainsäädännössä, köyhäinhuollon historiassa ja teoriassa, köyhäinhuoltoimen käytännöllisessä järjestämisessä, mielisairaanhoidossa, tuberkuloosihuollossa, asunthygieniassa, lastensuojelussa ja pientenlastenhoidossa. Lautakunnan hyväksytyt toimitusjohtajan ehdotuksen, kaupunginhallitus lokakuun 12 p:nä 1933 myönsi pyydetyn määrärahan kurssien toimeenpanoa varten sosiaalijohtajan lopullisesti hyväksyttävän suunnitelman mukaisina, ja kun kiinteistölautakunta oli, kaupunginhallituksen kehoituksesta, järjestänyt kurssihuoneeksi tyttöjen ammattikoululta kookkaan luentosalin, aloitettiin kurssit määräpäivänään ja ilmoitautui niille oppilaiksi yli 200 köyhäinhuoltoviraston virkailijaa.

Lokakuun 2 p:nä lautakunta hyväksyi ylim. sihteerin filosofianmaisteri P. Virtasen, toimitusjohtajan kehoituksesta, laatimaan ehdotusta köyhäinhuoltoviraston kodissakävijäkunnan kentällä tapahtuvan käytännöllisen opetuksen järjestämiseksi ja lokakuun 12 p:nä kaupunginhallitus myönsi lautakunnan käytettäväksi tätäkin tarkoitusta varten määrärahan.

Lokakuun 19 p:nä kaupunginhallitus ilmoitti köyhäinhuoltolautakunnalle, että kaupunginhallitus käsitellessään kysymystä kaupungin lihanhankinnan keskittämisestä oli päättänyt antaa keskuskeittolan johtokunnalle tehtäväksi yksissä neuvoin sairaalahallituksen ja köyhäinhuoltolautakunnan kanssa laatia ehdotuksen ja antaa lausuntonsa siitä, mitenkä kaupungin laitosten lihanhankinta voitaisiin uuden teurastuslaitoksen jäädytyslaitoksia hyväksikäyttäen saada käytännöllisimmin keskitetyksi. Lokakuun 31 p:nä päivätyssä kirjeessä keskuskeittolan johtokunta vuorostaan pyysi köyhäinhuoltolautakunnalta lausuntoa ja ehdotusta siitä, oliko ja millä tavoin mahdollista aikaansaada lihanhankinnassa keskitys, niin myös ilmoitusta, pidettiinkö suotavana, että kysymystä käsiteltäisiin kaupunginhallituksen pöytäkirjanotteessa mainittujen hallintohaarain edustajista kokoonpantavassa yhteisessä komiteassa. Köyhäinhuoltolautakunta käsiteli asiaa marraskuun 6 p:nä päättäen käsityksensä lausua, että oli välttämätöntä käsitellä asiaa yhteisessä komiteassa, joka valmistaisi kysymyksistä yhteisen lausuntonsa ja ehdotuksensa kaupunginhallitukselle. Samassa lautakunnan kokouksessa valittiin lautakunnan edustajiksi komiteaan kunnalliskodin johtokunnan puheenjohtaja eversti O. Ehrström ja toimitusjohtaja B. Sarlin. Komitea sai työnsä valmiiksi vasta kertomusvuoden päätyttyä.

Lokakuun 10 p:nä kaupunginhallitus kehoitti köyhäinhuoltolautakuntaa antamaan lausuntonsa lastentarhain johtokunnan lokakuun 4 p:nä kaupunginhallitukselle osoittamasta anomuksesta, jossa esitetyin perusteluin pyydettiin, ettei köyhien lastentarhalasten ruokamaksuista enää tarvitsisi periä korvausta köyhäinhuoltolta maksusitoumusten muodossa, vaan että mainitut

menot tammikuun 1 p:stä 1934 alkaen kirjattaisiin suoranaisesti kaupungin varoista maksettaviksi kuluiksi, jolloin niistä marraskuun 11 p:nä 1927 lastentarhain valtionavusta annetun lain ja sen samana päivänä annetun täytäntöönpanoasetuksen edellyttämässä tapauksissa voitiin saada valtiolta korvausta 1/3. Lautakunta käsitteli asiaa marraskuun 6 p:nä ja antoi siitä kaupunginhallitukselle lausuntonsa, minkä jälkeen kaupunginhallitus joulukuun 14 p:nä ratkaisi asian päättäen, ettei köyhäinhoidon enää tammikuun 1 p:stä 1934 lukien tullut suorittaa korvausta lastentarhoissa lapsille annettavasta ilmaisesta ruoasta sekä että lastentarhain johtokunnan oli huolehdittava, että ilmoitukset ilmaista ruokaa saavista lapsista tehtiin köyhäinhoidon keskuskansliaan lukukausittain sekä lukukausien kuluessakin, mikäli muutoksia ruoan jakelussa tapahtui.

Elokuun 30 p:nä päivätyssä kirjeessä Raittiuden ystävät niminen yhdistys huomautti köyhäinhoitolautakunnalle, että juopuneina tavattujen henkilöiden huoltojaostot maan köyhäinhoitolautakunnissa eivät olleet voineet kutsua henkilökohtaisesti eteensä kuin pienen osan ohjattavista ja neuvottavista juopuneina tavatuista henkilöistä eikä toimia riittävästi näiden ohjaamiseksi parempaan elämäntapaan m.m. käymällä heidän kodeissaan y. m. s., ja pyysi yhdistys tämän johdosta köyhäinhoitolautakuntaa koettamaan saada jo seuraavan vuoden menoarvioonsa otetuksi määrärahan, jolla palkattaisiin yksi tai useampia henkilöitä toimimaan n.s. hiljaisten juoppojen valvonnan ja neuvonnan tehostamiseksi yhdistyksen viitoittamaan suuntaan. Lautakunta pyysi yhdistyksen esityksestä lausunnon juopuneina tavattujen henkilöiden huoltojaostoltaan, minkä mainittu jaosto lokakuun 21 p:nä päivätyssä kirjeessä sitten antoiinkin ehdottaen siinä, että huoltojaostolle tarkoitusta varten käytettäväksi varattaisiin 15,000 markan suuruinen määräraha, jotta se voisi kiinnittää sopivia henkilöitä jaoston avuksi nuorten yhtämittaista kodissakäynti-, neuvonta- ja tarkkailutoimintaa varten ja siten saattaa alkavien juopottelijoiden huollon entistä tehokkaammaksi. Lautakunta käsitteli asian lopullisesti marraskuun 6 p:nä päättäen pyytää kaupunginvaltuustoa ottamaan v:n 1934 köyhäinhoidon talousarvioon 15,000 markan suuruisen määrärahan huoltojaoston esittämää tarkoitusta varten käytettäväksi, mutta marraskuun 16 p:nä kaupunginhallitus ilmoitti päättäneensä, ettei lautakunnan esittämää määrärahaa merkitä seuraavan vuoden talousarvioon.

Heinäkuun 20 p:nä 1933 annettiin asetus valtion oppikoulussa suoritettavasta lukukausimaksusta, jossa säädettiin m.m., että vähävaraisten vanhempien lapsille voitiin harkinnan mukaan myöntää lukukausimaksuissa alennusta ja varattomien vanhempien lapset kokonaankin vapauttaa tämän maksun suorittamisesta. Lisäksi säädettiin asetuksessa, että valtioneuvoston oli määrättävä, millä tavalla oppilaan varallisuustila oli selvitettävä, sekä että vapautusta tai alennusta lukukausimaksun suorittamisesta oli anottava lukuvuoden alussa ja siihen liitettävä selvitys oppilaan varallisuustilasta. Vasta seuranneen elokuun 31 p:nä valtioneuvosto antoi lähemmät määräykset siitä, millä tavalla oppilaan varallisuustila oli selvitettävä vapaaoppilaspaikkaa tai helpotusta maksussa haettaessa, ja sanottiin niissä m.m., että anomukseen oli liitettävä köyhäinhoitolautakunnan todistus, jonka tuli sisältää tiedot siitä, olivatko vanhemmat tai huoltaja työkykyisiä, olivatko he vähävaraisia tai varattomia ja oliko muita erityisiä syitä, joiden nojalla oppilas olisi otettava vapaaoppilaaksi tai hänelle myönnettävä alennusta lukukausimaksun suorittamisessa. Valtioneuvoston päätös julkaistiin asetuskokoelmassa vasta syyskuun puolella ja aiheutti köyhäinhoitovirastolle suunnattomasti työtä ja

vaivaa, sillä todistuspyyntöjen lukumäärä kohosi tuhansiin ja edellytti tuhansia kodissakäyntejä.

Paitsi edellä mainittuja köyhäinhoitolautakunnan käsittelemiä asioita on mainittava, että toimitusjohtaja on yksissä neuvoin apulaisjohtajien kanssa vuoden varrella valmistellut ja saattanut täytäntöön köyhäinhoitovirastossa erinäisiä järjestelyitä, joilla on pyritty rationalisoimaan työvoiman käyttöä sekä keventämään köyhäinhoitorasitusta. Hallinto-organisaation kiteyttämiseksi yhä tarkempiin ja tarkoituksenmukaisempiin muotoihin, virkailijain toimintatapojen yhdenmukaistamiseksi sekä havaittujen epäkohtien korjaamiseksi toimitusjohtaja on vuoden kuluessa antanut yhteensä 75 kiertokirjettä, joista muutamaiset ovat olleet hyvinkin seikkaperäisiä. Tärkeimmät niistä ovat koskeneet vapaa-ateriajärjestelmän suhdetta köyhäinhoitoon, valtion ja kuntien järjestämiä varatöitä, avustuskanslioissa pidettävää varastokirjanpitoa, kaupungin varatöihin otettujen kotipaikkaoikeuden toteamista, sairaaloille annettavien maksusitoumusten käsittelyä, annettujen vuokraavustusten väärinkäytön ehkäisyä, töihin osoitetuille annettujen tamineiden hukkaamisen torjumista, ylityön supistamista virastossa mahdollisimman vähin, lääke- ja sairaanhoitotarvikemenojen supistamista, viljelyspalstatoimintaa, vilpillisten avunhakijoiden saattamista edesvastuuseen, avustuskanslioiden virkailijakunnan työnjaon tarkoituksenmukaistamista, Ruotsin, Norjan ja Tanskan alamaisille annetun köyhäinhuion korvausta y.m.s.

Jotta mahdollisimman kiinteä yhteys olisi käynyt mahdolliseksi köyhäinhoitolautakunnan ja työttömyyslautakunnan välillä, on lautakunnan toimitusjohtaja B. Sarlin, kaupunginhallituksen määräyksestä, ottanut osaa niihin kaupunginhallituksessa pidettyihin kokouksiin, joissa kaupunginhallitus on käsitellyt työttömyyskysymyksiä; sen lisäksi on toimitusjohtaja Sarlin yksissä neuvoin työnvälitystoimiston johtajan kanssa tarkastanut kaikki työnvälitystoimistossa pidettävään n.s. valtion työttömyyskortistoon otettavista kirjoitetut n.s. keltaiset kortit.

II. Köyhäinhoitovirasto.

Virkailijat. Köyhäinhoitolautakunnan virkailijain keskuudessa tapahtuneista tärkeimmistä muutoksista mainittakoon seuraavat: talousarvioon otetulla määrärahalta palkattiin keskuskanslian ylimääräiseksi sihteeriksi v.t. kanslianhoitaja filosofianmaisteri P. Virtanen, jonka jälkeen VI kanslian v.t. kanslianhoitajaksi määrättiin ylim. kodissakävijä L. Eerikäinen. Talousarvioon otetulla määrärahalta palkattiin asiamiesosastolle ylimääräisiksi lainopillisiksi notaareiksi herrat M. Leidenius ja H. Mikkonen-Vesala. Toisen linjan 2:ssa avattuun VIII avustuskansliaan määrättiin ylim. kanslianhoitajaksi filosofianmaisteri W. Mattlar ja Fredrikinkadun 40:ssä sijaitsevaan IX avustuskansliaan herra E. Mäkinen. Ylim. apulaiskanslianhoitajiksi määrättiin ylim. kanslistit E. Virtanen, S. Lindström ja M. Mellberg. Lisäksi palkattiin ylimääräisiä erinäisiä muita virkailijoita tilapäistä työvoimaa varten osoitettujen määrärahojen puitteissa. Avoimiksi joutuneisiin vakinaisiin kodissakävijäin virkoihin valittiin ylimääräiset kodissakävijät L. Hirvikallio ja A. Ahman.

Kansliatyö. Yleinen osasto lähetti vuoden varrella yhteensä 11,491 kirjelmää. Niistä oli puheenjohtaja allekirjoittanut ja toimitusjohtaja varmentanut 261, toimitusjohtaja yksin 984, apulaisjohtajat 738, rekisteritoimis-

ton hoitaja 232 sekä avustuskanslioiden hoitajat yhteensä 9,276. Viimeksi mainituista lähetti I kanslia 1,325, II kanslia 975, III kanslia 758, IV kanslia 1,058, V kanslia 879, laitoskanslia 2,239, VII kanslia 570, VIII kanslia 745 ja IX kanslia 727. Muilla paikkakunnilla asuvien köyhäinhoitoanomukset nousivat yhteensä 3,495:een. Kunnalliskotiin tai työlaitokseen pääsyä koskevia anomuksia tehtiin 504 ja hyväksyttiin niistä 492. Anomuksia köyhäinhoidon saamisesta tehtiin kanslioihin yhteensä 110,751. Niistä valmisteli avustuskanslia I 15,456, kanslia II 14,736, kanslia III 10,661, kanslia IV 14,897, kanslia V 12,853, laitoskanslia 9,733, kanslia VII 13,625, kanslia VIII ¹⁾ 8,316 ja kanslia IX ¹⁾ 10,474.

Avustuskansliat pidettiin avoinna yleisölle arkipäivisin klo 9—14, mutta avustuksenanojen suuren lisääntymisen vuoksi eivät työt kanslioissa suinkaan päättäneet vastaanottoajan kuluessa, vaan olivat virkailijat pakoitettut monesti työskentelemään myöhään iltaan asti. Pelkästään asiakkaiden vastaanottaminenkin jatkui muutamissa kanslioissa useina viikonpäivinä klo 17 ja 18:kin asti.

Näissä kanslioissa käsiteltyjen asioiden lukumäärä nousi kaikkiaan 612,970:een, joista kanslia I:ssä käsiteltiin 74,492, kanslia II:ssa 82,016, kanslia III:ssa 72,712, kanslia IV:ssä 72,022, kanslia V:ssä 83,738, kanslia VI:ssa (laitoskansliassa) 40,706, kanslia VII:ssä 83,538, kanslia VIII:ssa ¹⁾ 47,038 ja kanslia IX:ssä ¹⁾ 56,708.

Kodissakävijät suorittivat vuoden kuluessa yhteensä 110,054 kodissakäyntiä, jotka jakautuivat eri kanslioihin kuuluvien tarkastuspiirien välillä seuraavasti:

Kanslia.	Käyntejä.	Kanslia.	Käyntejä.
I	14,814	VI laitoskanslia	9,316
II	14,729	VII	13,457
III	11,007	VIII ¹⁾	8,414
IV	15,048	IX ¹⁾	9,576
V	13,693		

Kodissakävijäin valvoja toimitti lokakuun 1 p:stä alkaen vuoden loppuun 282 kodissakäyntiä avustuksensaajain luona; hänen käyntinsä aiheuttivat erinäisissä tapauksissa muutosehdotuksia avustusmääriin. Käyntien suhteellisen pieni lukumäärä johtuu siitä, että oli välttämätöntä kesäkuukausien aikana, kesälomien kestäessä, käyttää valvojaa henkilöasiakirjojen tarkastamiseen sekä tammikuun 1 p:stä heinäkuun 15 p:ään tilastotyössä.

Köyhäinhoidon diakonissat toimittivat määrättyissä tapauksissa avustusten jaon ja antoivat huoltoa perheissä, joissa oli alaikäisiä tai sairaita taikka muita sellaisia henkilöitä, jotka syystä tai toisesta tarvitsivat erikoishuoltoa. Diakonissojen ja diakonissa-apulaisten kodissakäyntien luku nousi yhteensä 82,860:een.

Köyhäinhoitolautakunnan keskuskanslia kaikkine siihen kuuluvine osastoineen sijaitti edelleen Siltasaarenkadun talossa n:o 2.

Rekisteritoimisto. Yksityishenkilöt, hyväntekeväisyisyhdistykset y.m. tekivät rekisteritoimistolle seuraavan määrän avunetsijöitä koskevia tiedusteluja:

¹⁾ Toimi maaliskuun 15 p:stä alkaen.

Helsingin ammattillisen paikallisjärjestön avustuskomitea	3,197
Työnvälitystoimisto	2,957
Lastensuojelulautakunta	1,592
Ruotsinkieliset kansakoulut	874
Suomenkieliset kansakoulut	102
Yksityishenkilöt	77
Tuberkuloosihuoltotoimisto	35
	Yhteensä 8,834

Tehtyjen kyselyjen lukumäärä jakaantui eri kuukausille seuraavasti:

Tammikuu.....	989	Toukokuu	532	Syyskuu	1,092
Helmikuu	779	Kesäkuu	123	Lokakuu	998
Maaliskuu	850	Heinäkuu	81	Marraskuu	1,175
Huhtikuu	1,100	Elokuu	101	Joulukuu	1,014

Aikaisemmin ovat sekä yksityiset että yhdistykset ja järjestöt tehneet rekisteritoimistolle siksi lukuisasti ilmoituksia puutteenalaisille antamastaan avustuksesta, että niistä on voitu antaa tarkempia numerotietojakin. Viime vuosien varrelta on todettava, että tällaiset ilmoitukset, joilla olisi oleellista merkitystä virallisen köyhäinhoidon työlle, ovat supistuneet verraten vähin. Ainoastaan kansakoulut ja muutamat hyväntekeväisyisyhdistykset ovat edelleen ilmoituksia antaneet. On syytä pyrkiä uudelleen yleistämään ilmoitusmenettelyä ja velvoittaa, kuten on alkanut tapahtuakin, ainakin ne järjestöt, seurat ja yhdistykset, jotka nauttivat kaupungin varoista avustusta, poikkeuksetta täyttämään ilmoitusvelvollisuutensa, jotta rekisteritoimiston kortit todella antaisivat luotettavan kuvan avustustoiminnan laadusta ja laajuudesta, ja entistä elävämpi yhteistyö lakimääräisen köyhäinhoidon ja yksityisen hyväntekeväisyyden kesken saataisiin aikaan. Tämä voitaisiin helposti toteuttaa sitäkin suuremmalla syyllä, kun rekisteritoimiston keskuskortisto on nyttemmin saatu uudistetuksi ajan vaatimuksia vastaavalle tasolle.

Toimintavuoden kuluessa annettiin uusi avustuskortti yhteensä 9,875 henkilölle.

Rekisteröityjen henkilökorttien lukumäärä lisääntyi 10,220 ja oli vuoden viimeisenä päivänä 82,720 ¹⁾. Henkilöasiakirjavihkojen luku vuorostaan lisääntyi 10,014 ja oli niiden koko lukumäärä vuoden lopussa 75,908.

Varoituksen saaneet henkilöt. Poliisin pyynnöstä varoitti toimitusjohtaja 87 miestä ja 1 naista kerjuusta sekä apulaisjohtaja 1,537 miestä ja 1,665 naista irtolaisuudesta. Viimeksi mainitut varoitukset jakautuivat vuoden eri kuukausille seuraavasti:

	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.		Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
Tammikuu	129	99	228	Heinäkuu	147	175	322
Helmikuu	74	103	177	Elokuu	121	179	300
Maaliskuu	124	113	237	Syyskuu	210	207	417
Huhtikuu	128	127	255	Lokakuu	153	159	312
Toukokuu	131	143	274	Marraskuu....	114	141	255
Kesäkuu	136	126	262	Joulukuu	70	93	163
					Yhteensä 1,537	1,665	3,202

¹⁾ Tarkistettaessa kortistoa huomattiin korttien lukumäärän tammikuun 1 p:nä 1933 olevan 72,500 eikä 70,624 kuten v:n 1932 kertomuksessa sanotaan.

Asiamiesosasto. Tehtävien laatuun nähden asiamiesosasto oli jaettu viiteen eri osastoon:

I. Yleistoimisto hoiti osaston yleiset tehtävät, kuten köyhäinhoitolautakunnan edun valvonnat, valitusasiat, kotipaikkaoikeuden selvittelyt, korvauskysymyksiä koskevat lausunnot, elatusvelvollisten kotioloja ja maksukykyä koskevat tutkimukset korvauksen hakua varten, henkikirjoitustutkimukset valtionarkistossa y.m.

II. Ulkokunta-asiain eli A-toimisto hoiti korvausten perimiset toisilta kunnilta sekä toispaikkakuntalaisten kotipaikkakuntaan lähettämisen valmistelut. Toisille kunnille esitettiin korvausvaatimuksia 6,762 tapauksessa, joista 6,259 koski suoritusta köyhäinhoitolautakunnan ja 503 lastensuojelulautakunnan antamasta hullosta. Vuoden kuluessa selvitettiin 2,390 tapausta, joista 11 tapausta lastensuojelulautakunnan. Toimistosta lähetettyjen kirjelmien lukumäärä oli 25,676.

III. Helsingiläisiä koskevien asiain eli B-toimisto hoiti toisissa kunnissa asuvien helsingiläisten avustuksista tehtyjen korvausvaatimusten selvittelyt ja valmistelut jaostossa käsittelyä varten. Vuoden varrella saapui toisilta kunnilta vaatimuksia 3,516 tapauksessa, joista 21 koski lastensuojelulautakunnan antamaa hoitoa. Toimistoon saapuneiden kirjelmien lukumäärä oli 5,804 ja lähetettyjen 3,006.

IV. Valtiontapausten eli D-toimisto hoiti korvauksen hakemiset valtiolta. Köyhäinhoidosta, jonka valtio lain mukaan on velvollinen korvaamaan, tehtiin 812 tapauksessa korvausvaatimus. Tämän lisäksi toimisto haki valtiolta korvausta sotaorpojen hullosta, ammattiovetusavustuksesta, ulkomaalaisten matka-avustuksesta ja köyhäinhoitolautakunnan toimesta hankituista proteeseista. Toimistosta lähetettyjen kirjelmien lukumäärä oli 1,443.

V. Yksityisten korvausasiain eli L-toimisto hoiti korvauksen velkomiset yksityisiltä, toiminimiltä y.m. yhtymiltä, laitoksilta sekä konkurssi- ja kuolinpesistä, valmisteli ja laati niitä koskevat lainhakuasiakirjat, suunnittelei ja valmisteli niiden johdosta vaaditut selitykset, teki elatusvelvollisten kanssa sopimukset maksuvarojen vastaisuudessa tapahtuvasta korvauksen suorittamisesta, hoiti työlaitokseen lähettämiset ja valmisteli korvauksen velkomisesta luopumishdotukset. Yksityisiltä elatusvelvollisilta haettiin korvausta 30,554 tapauksessa, joista 28,005 oli köyhäinhoitolautakunnan tapauksia ja 2,549 lastensuojelulautakunnan tapauksia. Edellisistä oli 8,633 ja jälkimmäisistä 359 uusia tapauksia. Vuoden kuluessa selvitettiin 1,820 tapausta, joista 26 lastensuojelulautakunnan tapauksia. Toimistosta lähetettyjen kirjelmien lukumäärä oli 23,613.

Työlaitokseen yksityisten korvausasiain toimisto vuoden kuluessa lähetti työkorvausta suorittamaan 347 miestä ja samassa tarkoituksessa kunnalliskotiin 23 naista. Vaikkakin sangen lukuisissa muissa tapauksissa katsottiin tarkoituksenmukaiseksi vaatia köyhäinhoidosta työkorvausta, ei tehtyjä päätöksiä voitu panna täytäntöön työlaitoksen ahtauden vuoksi.

Asiamiesosaston lähettämien kirjelmien lukumäärä¹⁾ oli 53,800, josta korvausvaatimuksia koskevia oli 53,738.

*Avustussaaajain lukumäärä*²⁾, joka v. 1932 oli 23,477, nousi v. 1933, yhteensä 26,647:ään. Köyhäinhoidon avustusta annettiin 37,480 tapauksessa,

¹⁾ Ks. myös taul. I. — ²⁾ Tähän ei sisälly 4,440 miestä, 3,980 naista ja 1,519 lasta, jotka olivat saaneet yksinomaan raha-avustusta tai lääkkeitä alle 500 markan arvosta.

ollen vastaava luku edellisenä vuonna 32,144. Kertomusvuonna oli avustuksensaajista 23,927 täysikasvuisia ja 1,416 alaikäisiä, yhteensä 25,343 Helsingissä asuvaa¹⁾ henkilöä. Köyhäinhoidolle lahjoitettujen varojen koroilla avustettiin 250 henkilöä; 1,054 muilla paikkakunnilla asuvaa, mutta Helsingissä kotipaikkaoikeutta nauttivaa henkilöä sai avustusta oleskelupaikkakunnan köyhäinhoitoviranomaisen tai paikallisen asiamiehen välityksellä. Aiempana esiintyvät yksityiskohtaiset tiedot koskevat ainoastaan ensinmainittua avustuksensaajain ryhmää, mukaanluettuina lautakunnan asiamiehen välityksellä avustusta saaneet Helsingin ulkopuolella asuvat henkilöt.

Täysi-ikäisten avustuksensaajain jakautuminen ikään ja sukupuoleen nähdén käy selville alla olevasta taulukosta:

Ikä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Ikä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
16—19 vuotta	564	463	1,027	60—69 vuotta	728	1,335	2,063
20—29 »	3,477	2,613	6,090	70—79 »	335	963	1,298
30—39 »	3,669	2,100	5,769	80— »	70	276	346
40—49 »	2,319	1,859	4,178	Tuntematon	2	1	3
50—59 »	1,446	1,707	3,153	Yhteensä	12,610	11,317	23,927

Miehistä oli 91.0 % ja naisista 77.2 % 16—59 vuotiaita.

Alaikäisten avustuksensaajain jakautuminen iän ja sukupuolen mukaan käy selville seuraavasta yhdistelmästä:

Ikä.	Poikia.	Tyt- töjä.	Yh- teensä.	Ikä.	Poikia.	Tyt- töjä.	Yh- teensä.
—3 vuotta	249	208	457	12 vuotta täyttä- neitä	86	88	174
4—6 »	212	224	436	Yhteensä	726	690	1,416
7—11 »	179	170	349				

Kuten yllä olevista luvuista näkyy oli suuri osa lapsista eli 36.9 % 7 vuotiaita tai vanhempia, kun taas lapset alle 4 vuoden muodostivat ainoastaan 32.3 % kaikista alaikäisistä avustuksensaajista.

Tietoja täysikasvuisten avustuksensaajain siviilisäädystä annetaan seuraavassa yhdistelmässä:

Siviilisäätö.	Miehiä.	Naisia.	Yh- teensä.
Naimattomia	5,007	5,115	10,122
Naimisissa olevia	6,830	1,469	8,299
Avioliiton jättämiä	3	703	706
Leskia	475	2,810	3,285
Eronneita	291	475	766
Naimattomia äitejä	—	744	744
Siviilisäätö tuntematon	4	1	5
Yhteensä	12,610	11,317	23,927

4,581 täysikasvuista avustuksensaajaa ja 922 lasta oli Helsingissä syntyneitä, 19,040 16 vuotta vanhemmalla henkilöllä ja 1,129 lapsella oli kotipaikkaoikeus kaupungissa. Yllä mainittuja seikkoja valaisevat lähemmin seuraavat luvut:

¹⁾ Mukaan on luettu henkilöt, jotka lautakunnan oman asiamiehen välityksellä saivat avustusta Helsingin ulkopuolelle.

Syntymäpaikka.	Avustuksensaajat. 16 v. täyt- Alle 16- täneitä. vuotiaita.		Kotipaikka.	Avustuksensaajat. 16 v. täyt- Alle 16- täneitä. vuotiaita.	
	Helsinki	4,581		922	Helsinki . . . . .
Muu Suomen paikka- kunta	18,361	218	Muu Suomen paikka- kunta	3,345	226
Ulkomaat	801	14	Selvittämätön	942	47
Ilmoittamaton paik- kakunta	184	262	N. s. valtioneapaus	600	14
			Yhteensä	23,927	1,416
	Yhteensä 23,927 1,416				

Eri ikäryhmien jakautuminen täysikasvuisten avustuksensaajain syntymäpaikan mukaan näkyvä seuraavasta yhdistelmästä:

Ikä.	Helsinki.	Muu Suomen paikkakunta.	Ulkomaat.	Syntymä- paikka tuntematon.	Yh- teensä.
16—29 vuotta	2,446	4,453	161	57	7,117
30—49 »	1,474	8,060	340	73	9,947
Yli 50 vuoden	661	5,848	300	51	6,860
Tuntematon	—	—	—	3	3
	Yhteensä 4,581	18,361	801	184	23,927

Kaikista 16—29 vuotiaista avustuksensaajista oli 34.4 % Helsingissä syntyneitä, kun taas 30—49 vuotiaitten ikäryhmän vastaava prosenttiluku oli 14.8 ja yli 50 vuotiaitten ikäryhmän ainoastaan 9.6.

Ammatin mukaan jakautuivat täysikasvuiset avustuksensaajat ¹⁾ siten, että 21,111 henkilöä eli 88.2 % oli ruumiillisen työn tekijöitä, 2,026 eli 8.5 % henkisen työn tekijöitä ja 610 eli 2.5 % varsinaista ammattia vailla olevia henkilöitä sekä 180 eli 0.8 % henkilöitä, joiden ammatti oli tuntematon. Sairaus, kivullosuus tai työkyvyttömyys oli syynä 32.0 %:n avustuksentarpeeseen, synnytys 1.1 %:n ja vanhuus 8.1 %:n kaikista avustetuista henkilöistä, kun taas 0.9 % oli joutunut köyhäinhuollon rasitukseksi perheen lukuisuuden, 47.0 % työttömyyden, 4.2 % riittämättömän ansion, 3.1 % aviottoman lapsen elättämisen, 2.8 % avioliiton (miehen) perheensä jättämisen johdosta ja 0.8 % muista syistä. On kuitenkin otettava huomioon, että tilastoon merkitään avuntarpeen syyksi sairaus tai kivullosuus sellaisissakin tapauksissa, joissa lääkärintodistus, mikä melkein aina avunhakijoilta vaaditaan, osoittaa avunhakijassa minkä tahansa sairaalloisuuden, vian tai heikkouden, vaikka hän vielä onkin joko täysin tai osittain työkykyinen esim. omassa ammatissaan. Näin ollen olisi huomattavasti suurempi työttömyysprosentti todellisuutta vastaavampi.

Avustettavista lapsista oli 1,223 eli 86.4 % avioliitossa 193 eli 13.6 % avioliiton ulkopuolella syntyneitä. Vanhempien ammatin mukaan he jakautuivat seuraavasti:

Isän tai äidin ammatti.	Avio- lapsia.	Avioto- mia lapsia.
Ruumiillisen työn tekijöitä	1,090	169
Henkisen työn tekijöitä	70	8
Ammattia vailla olevia henkilöitä tai ammatti tuntematon	63	16
	Yhteensä 1,223	193

¹⁾ Omaa ammattia vailla olevat aviovaimot on laskettu miehen ammatin mukaan.

1,089 tapauksessa elivät molemmat vanhemmat, 212 tapauksessa ainoastaan toinen ja 115 tapauksessa ei vanhemmista tai toisesta heistä ole tietoa; 171 lasta eli 12.1 % oli avuntarpeessa perheen lukuisuuden, 640 lasta eli 45.2 % oman sairautensa tai viallisuutensa tähden sekä 605 lasta eli 42.6 % muusta tai tuntemattomasta syystä.

Köyhäinhoitolautakunnan toimesta avustettiin välittömästi v. 1933 25,593 Helsingissä asuvaa eri henkilöä. Hoidetuista, elätetyistä ja rahalla avustetuista oli:

Kunnalliskotiin ja työlaitokseen otettuja	2,002
Elänteelle annettuja	21
Päiväkodeissa ja kesäsiirtoloissa hoidettuja ¹⁾	793
Kotiinsa vähintään 500 markan arvosta suoranaista avustusta saaneita ²⁾	17,166
Kotiinsa alle 500 markan arvosta suoranaista avustusta saaneita, jotka olivat nauttineet muutakin apua ²⁾	1,133
Lääkkeillä y.m. avustettuja ²⁾	6,212
Lahjoitettujen varojen koroilla avustettuja ²⁾	250
Sairaaloissa y.m. laitoksissa kunnalliskodista erillään hoidettuja ³⁾	8,849
Yhteensä ⁴⁾	36,426

Lisäksi avustettiin 1,054 toisilla paikkakunnilla asuvaa Helsingissä kotipaikka-oikeutta omaavaa henkilöä oleskelupaikan köyhäinhoitoviranomaisten välityksellä.

III. Kunnalliskoti ja työlaitos.

Kunnalliskodissa ja työlaitoksessa hoidettiin kunnalliskodin kirjanpidon mukaan v. 1933 1,972 täysikasvuista henkilöä sekä 30 lasta, yhteensä 2,002 henkilöä, joista osa oli kertomusvuonna sekä kunnalliskodissa että työlaitoksessa ja eräät useampia kertoja jommassakummassa. Edellisestä vuodesta jäljellä olevia oli 1,206 henkilöä, vuoden varrella otettiin 796 ja poistettiin 785, v:een 1934 jäi siis jäljelle 1,217 henkilöä. Poistetuista:

Siirtyi vapaaseen elämään	512	Karkasi laitoksesta.....	43
Lähetettiin kotiseudulle	13	Kuoli	132
Siirrettiin muihin laitoksiin	85	Yhteensä	785

Vuoden päättyessä jäljellä olevat hoidokit jakautuivat kunnalliskodissa ja työlaitoksessa viettämänsä ajan pituuden mukaan seuraavasti:

¹⁾ Lautakunnan omassa lastenpäiväkodissa hoidettiin lisäksi 62 lasta. — ²⁾ Avustuksensaajain perheet eivät ole mukaanluetut. — ³⁾ Vrt. tämän kert. s. 33 alav. 1. — ⁴⁾ Tähän ei sisälly 9,939 henkilöä, jotka olivat saaneet yksinomaan alle 500 markan arvosta avustuksia; koska sama henkilö vuoden varrella on voinut saada useanlaatuista avustusta, ei summa esitä avustutettujen henkilöiden kokonaislukua, vaan niiden tapausten lukumäärää, joissa köyhäinhoiton apua on käytetty.

Aika.	Hoidok- keja.	Aika	Hoidok- keja.	Aika.	Hoidok- keja.
Alle 1 vuoden	438	6 vuotta ..	51	29 vuotta	1
1 vuosi	223	7 » ..	43	33 »	1
2 vuotta	86	8—10 » ..	130	47 »	1
3 »	52	11—15 » ..	86		
4 »	30	16—20 » ..	31		
5 »	35	21—26 » ..	9		
				Yhteensä	1,217

Hoidokkien vaihtuminen eri kuukausina selviää alla olevista luvuista:

	Laitok- siin otettuja.	Pois- tettuja.		Laitok- siin otettuja.	Pois- tettuja.		Laitok- siin otettuja.	Pois- tettuja.
Tammikuu ..	103	41	Toukokuu ..	77	83	Syyskuu	77	60
Helmikuu ..	76	52	Kesäkuu	53	63	Lokakuu ..	61	58
Maaliskuu ..	70	74	Heinäkuu ..	77	69	Marraskuu ..	27	50
Huhtikuu ..	70	76	Elokuu	67	65	Joulukuu ..	38	94
						Yhteensä	796	785

Hoidokkien luku eri kuukausina oli:

	Suurin määrä.	Vähin määrä.	Keski- määrä.		Suurin määrä.	Vähin määrä.	Keski- määrä.
Tammikuu	1,244	1,199	1,227	Heinäkuu ..	1,147	1,085	1,123
Helmikuu	1,260	1,245	1,251	Elokuu	1,165	1,117	1,146
Maaliskuu	1,261	1,222	1,234	Syyskuu	1,219	1,135	1,180
Huhtikuu	1,228	1,180	1,216	Lokakuu	1,252	1,191	1,223
Toukokuu	1,194	1,154	1,176	Marraskuu ..	1,257	1,215	1,242
Kesäkuu	1,140	1,086	1,112	Joulukuu	1,246	1,203	1,228
				Koko vuonna	1,261	1,085	1,196

Ikäänsä nähden jakautuivat täysikasvuiset hoidokit kaupungin tilasto-
toimiston laskelman¹⁾ mukaan seuraavasti:

Ikä.	Kunnalliskoti. Miehiä.	Naisia.	Työlaitos. Miehiä.	Yh- teensä.
16—29 vuotta	26	49	116	191
30—49 »	80	131	400	611
50—69 »	192	260	192	644
70— »	153	343	3	499
	Yhteensä 451	783	711	1,945

Syynä kunnalliskotiin ottamiseen oli useimmissa tapauksissa vanhuus
tai sairaus, työlaitokseen ottamiseen työnmuotoinen velan korvaaminen tai
työttömyys.

Hoidokkien siviilisäätö ilmenee seuraavasta yhdistelmästä:

Siviilisäätö.	Kunnalliskoti. Miehiä.	Naisia.	Työlaitos. Miehiä.	Yh- teensä.
Naimattomia	228	398	364	990
Naimisissa olevia	121	52	249	422
Aviopuolison jättämiä	1	12	—	13
Leskiä	83	264	41	388
Eronneita	18	27	57	102
Naimattomia äitejä	—	30	—	30
	Yhteensä 451	783	711	1,945

¹⁾ Tilastosta puuttuu 27 henkilöä 3,870 hoitopäivineen, joista ei ole yksityiskohtai-
sia tietoja.

Syntymäpaikan mukaan jakautuivat täysikasvuiset hoidokit seuraavasti:

Syntymäpaikka.	Kunnalliskoti.		Työlaitos. Miehiä.	Yhteensä.	
	Miehiä.	Naisia.			
Helsinki	84	97	173	354	
Muu Suomen paikkakunta	346	660	521	1,527	
Ulkomaat	20	25	15	60	
Tietoja puuttuu	1	1	2	4	
	Yhteensä 451		783	711	1,945

Kunnalliskodissa hoidettiin vuoden varrella 30 lasta, joista 16 poikaa ja 14 tyttöä, kaikki alle 2 vuoden.

Hoitopäiviä oli vuoden varrella 432,897 ¹⁾ ja jakautuivat ne seuraavasti:

	Hoitopäiviä kaikkiaan.			Keskimäärin hoidokkia kohden.		
	Kunnalliskoti.	Työlaitos.	Yhteensä.	Kunnalliskoti.	Työlaitos.	Yhteensä.
Miesten	121,303	101,697	223,000	269	143	192
Naisten	206,587	—	206,587	264	—	264
Lasten	3,310	—	3,310	110	—	110
	Yhteensä 331,200	101,697	432,897	262	143	219

Täysikasvuisten hoidokkien hoitopäivien jakautuminen eri ikäryhmien kesken näkyy alla olevasta yhdistelmästä:

Ikäryhmä.	Hoitopäiviä kaikkiaan.			Keskimäärin hoidokkia kohden.		
	Miesten.	Naisten.	Yhteensä.	Miesten.	Naisten.	Yhteensä.
Alle 30 vuoden ..	16,985	6,557	23,542	120	134	123
30—49 vuotta ..	68,124	29,571	97,695	142	226	160
50—69 » ..	89,369	71,330	160,699	234	274	250
70— » ..	48,522	99,129	147,651	311	289	296
	Yhteensä 223,000	206,587	429,587	192	264	221

Hoitopäivien luku keskimäärin hoidokkia kohden kohosi siis hoidokkien iän mukaan; naisten päiväluku oli yleensä suurempi kuin miesten.

Kunnalliskodin ja työlaitoksen menot ja tulot olivat:

	Menoja, Smk.		Tuloja, Smk.
Kunnalliskodin....	5,618,027: 20	Kunnalliskodin	179,130: 45
Työlaitoksen.....	1,354,616: 70	Työlaitoksen	446,212: 10
Yhteiset menot....	845,382: 40	Luontoisetujen korvaukset	806,726: 20
	Yhteensä 7,818,026: 30		Yhteensä 1,432,068: 75

Yllä mainittujen tulojen lisäksi on kirjoihin tulona viety 160,958: 75 markkaa, s.o. kaupunginvaltuuston kertomusvuodeksi määräämä vähennys toimihenkilökunnan palkoista, joka vähennys oli 5 % huoltovelvollisten ja 10 % ilman sellaista velvollisuutta olevien palkoista.

Tuotannollisten laitosten toiminnan nettotulos kertomusvuonna oli voittoa 665,611: 85 markkaa, nimittäin maanviljelyksestä 20,972: 95 markkaa, sikalasta 218,460: 45 markkaa ja pesulaitoksesta 426,178: 45 markkaa.

¹⁾ Kunnalliskodin oman kirjanpidon mukaan oli hoitopäiviä kaikkiaan 436,767.

Bruttokustannus hoidokkia ja päivää kohden, lapset mukaanluettuina, oli 17: 90 markkaa, rakennuskonttorin laskuun suoritettut vuosi- y.m. korjausten menot, 250,638: 25 markkaa, huomioonotettuina, 18: 47 markkaa. Jos vähennetään kunnalliskodista ja työlaitoksesta kertyneet tulot, saadaan nettokustannukseksi päivää kohden 14: 25 markkaa. Jos taas otetaan mukaan tuloa tuottavain laitosten nettotulot nousevat nettokustannukset hoidokkia ja päivää kohden 12: 73 markkaan (v. 1932 13: 43 markkaan).

Hoidokkien työ. Työkykyisiä hoidokkeja pidettiin työssä laitosten ruokaloissa ja työsaleissa sekä pesulaitoksessa, maanviljelystöissä ja sikalassa.

Hoidoikeista oli 654 miestä ja 45 naista vuoden varrella korvaamassa työllään kaupungin heille antamaa köyhäinhoitoa. Heidän laskettiin korvaneen kaupungille 988,764 markkaa.

Lääkärinhuoldesta kunnalliskodissa ja työlaitoksessa huolehti laitosten vakinainen lääkäri, joka kävi laitoksissa säännöllisesti joka päivä. Polikliinisten käyntien luku v. 1933 oli 4,732, jakautuen vuoden eri kuukausille seuraavasti:

Tammikuu	379	Toukokuu	344	Syyskuu	364
Helmikuu	413	Kesäkuu	234	Lokakuu	462
Maaliskuu	402	Heinäkuu	415	Marraskuu	693
Huhtikuu	317	Elokuu	346	Joulukuu	363
					Yhteensä 4,732

Kaikkiaan sattui 132 kuolemantapausta, jotka jakautuivat kuolemansyyn mukaan seuraavasti:

Kuolemansyy.	Mie- hiä.	Nai- sia.	Yh- teensä.	Kuolemansyy.	Mie- hiä.	Nai- sia.	Yh- teensä.
Verisuonten kalkkeutu- minen	14	21	35	Unitauti	—	1	1
Sydän- ja munuaistaudit	12	22	34	Influenssa	—	1	1
Aivohalvaus	7	12	19	Selkäydintauti	—	1	1
Syöpä	4	10	14	Paralysia	1	—	1
Vanhuuden heikkous ..	2	11	13	Kroonillinen keskusher- moston lamaanu- minen	1	—	1
Keuhkokuume	—	6	6	Lues cerebri	—	1	1
Keuhkotauti	—	3	3				
Verenmyrkytys	—	2	2				
					Yhteensä 41	91	132

Kirjastossa oli vuoden lopussa 3,465 kirjaa, joista suomenkielisiä 1,693 ja ruotsinkielisiä 1,772. Suomenkielisten kirjallainojen lukumäärä oli 7,061 ja ruotsinkielisten 4,783, yhteensä 11,844. Lukusalikäyntien määrä oli vuoden kuluessa 33,085. Paitsi erinäisiä kuvalehtiä oli käytettävänä 33 suomenkielistä sekä 16 ruotsinkielistä Helsingissä ilmestyvää lehteä.

Pesulaitos. Kunnalliskodin pesulaitoksessa suoritettiin kertomusvuonna omien laitosten vaatteiden pesun lisäksi myöskin Kivelän sairaalan ja Kullatorpan lastenkodin, kaupunginkanslian, kouluhammasklinikoiden ja eräiden yksityisten henkilöiden vaatteiden pesu. Kunnalliskodissa pestyt ja mankeidut vaatteet painoivat 394,286 kg (v. 1932 360,605 kg). Pesulaitoksessa työskenteli päivittäin, paitsi 17 palkattua pesijätärtä, 15 hoidokkia, joiden

päivätöistä pesulaitokselta velottiin 10 markkaa hoidokkia ja päivää kohden. Tuloja oli 1,016,944: 35 markkaa, kun taas menot olivat 590,765: 90 markkaa, joten siis nettovoitoksi jäi 426,178: 45 markkaa.

Maanviljelys ja puutarhanhoito. Maanviljelystä harjoitettiin kertomusvuonna samalla tapaa kuin aikaisemmin. Työlaitoksen hoidokkien maanviljelyksessä suorittamista päivätöistä velottiin siltä 25 markkaa hevospäivätyöstä ja 10 markkaa hoidokkipäivätyöstä. Tulot tekivät 169,944 markkaa, menot taasen 148,971: 05 markkaa. Nettotulo oli siis 20,972: 95 markkaa. Sato käsitti 2,534 hl perunoita 260 hl lanttuja, 200 hl porkkanoita, 90 hl punajuuria 8,000 kg kaalia 14,700 kg heiniä, 3,500 kg kauraa ja vikkeriä, 72 kuormaa vihantarehua sekä muita vihanneksia ja puutarhatuotteita, kuten rabarberia, viinimarjoja, mansikoita y.m. laitoksen omiksi tarpeiksi.

Sianhoito. Sikakanta oli vuoden alussa 424 eläintä ja vuoden päättyessä 434 eläintä. Vuoden varrella myytiin 138 elävää eläintä 21,015 markasta ja 22,136 kg sianlihaa 232,699: 20 markasta. Sianlihaa toimitettiin omalle ruokalalle 27,730 kg, arvoltaan 282,322: 50 markkaa. Sikalasta oli v. 1933 menoja 338,857: 95 markkaa ja tuloja 557,318: 40 markkaa, joten siis puhdas voitto oli 218,460: 45 markkaa.

IV. Elätteelleanto.

V. 1933 oli köyhäinhoidon kustannuksella elätteelle sijoitettu 21 henkilöä, joista 10 miestä ja 11 naista. Nämä jakautuivat avuntarpeen syyn mukaan seuraavasti:

Avuntarpeen syy.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
Mielisairaus tai tylsämielisyys	7	4	11
Sairaus, kivullosuus tai muu syy	2	5	7
Vanhuudenheikkous	—	1	1
Raajarikkoisuus	1	1	2
	Yhteensä 10	11	21

Hoitopäivien lukumäärä oli 6,789, niistä 3,469 miesten ja 3,320 naisten hoitopäivää.

Huoltotoimisto henkisesti sairaita varten sijoitti lisäksi köyhäinhoidon kustannuksella hoidettavaksi useita mielisairaita¹⁾.

V. Päiväkodeissa ja kesäsiirtoloissa hoidetut.

Eri päiväkodeissa hoidettiin köyhäinhoidon kustannuksella 381 poikaa ja 373 tyttöä, yhteensä 754 lasta, joiden ikä näkyy seuraavasta yhdistelmästä:

Ikä.	Poikia.	Tyttöjä.	Yht.	Ikä.	Poikia.	Tyttöjä.	Yht.
Alle 3 vuoden	37	32	69	7—10 vuotta	99	94	193
3—6 vuotta	194	197	391	11 v. täyttäneitä	51	50	101
	Yhteensä 381			373		754	

¹⁾ Vrt. tämän kert. s. 105* alav. 2.

23 poikaa ja 16 tyttöä oleskeli köyhäinhuollon kustannuksella kesäsiirtoloissa.

Köyhäinhuollolautakunnan omassa lastenpäiväkodissa hoidettiin vuoden aikana 62 lasta, nimittäin 29 poikaa ja 33 tyttöä. Tämä päiväkotikoti, edelleenkin Alppikadun 19:ssä, oli koko vuoden aikana avoinna kaikkina arkipäivinä, paitsi heinäkuun aikana, jolloin se oli suljettuna korjaustöiden takia. Hoitopäivien lukumäärä oli 7,220 eli keskimäärin 116.5 lasta kohden. Keskimäärin on lapsia päiväkodin aukiolopäivinä hoidettu päivää kohden 26.8. Hoidetuista lapsista oli 24 alle 5 vuotiaita, 28 lasta 5—10 vuotiaita ja 10 lasta yli 10 vuotiaita. Päiväkodin bruttokustannukset nousivat seuraaviin määriin:

	Kokonais- kustannus, Smk.	Kustannus hoito- päivää kohden, Smk.
Palkat	44,340: — ¹⁾	6: 14
Vuokra	22,200: —	3: 07
Lämpö ja valo	2,816: —	—: 39
Siivoaminen	1,425: —	—: 20
Kaluston hankinta	1,183: 40	—: 16
Kaluston kunnossapito	1,029: —	—: 14
Tarverahat	1,137: —	—: 16
Vaatteiden pesu	1,490: 45	—: 21
Ruokinta	30,468: 05	4: 22
Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet	644: 50	—: 09
Yhteensä	106,733: 40	14: 78
Takaisin maksetut luontoisedut	18,601: —	
Jäännös	88,132: 40	12: 21

VI. Suoranaiset avustukset.

Vuoden aikana avustusta rahassa tai erilaisten tarveaineiden muodossa saaneiden avustuksensaajain lukumäärä nousi 19,353:een²⁾. Näistä asui 1,054 toisilla paikkakunnilla ja avustus annettiin tällöin oleskelupaikan köyhäinhuoltoviranomaisten välityksellä. Köyhäinhuoltoviranomaisten välityksellä avustetut 1,054 avustuksensaajaa asuivat 221 eri kunnassa. Vähintään 10 avustuksensaajaa asui seuraavissa kunnissa: Helsingin maalaiskunnassa 185, Viipurissa 76, Oulunkylässä 53, Haagan kauppalassa 47, Turussa 39, Espoossa 37 Tampereella 23, Keravan kauppalassa 22, Huopalahdessa 20, Kotkassa 19, Hämeenlinnassa 15, Porissa 15, Kuopiossa 13, Hangossa 12, Porvoossa 11, Kirkkonummella 10 ja Vaasassa 10. Helsingin kaupungissa asuvista täysikasvuista avustuksensaajista oli 1,130 henkilöä saanut, paitsi muuta apua, suoranaista avustusta vähemmän kuin 500 markkaa, kun taas³⁾ 17,163 henkilöä oli saanut suuremman määrän. Elatusvelvollisuutta silmälläpitäen jakautuivat viimeksi mainitut avustuksensaajat siten, että yksinäisiä miehiä oli 4,309, yksinäisiä naisia oli 5,204, lapsettomia perheitä oli 2,006 ja lapsiperheitä oli 5,644.

¹⁾ Tästä 1,800 markkaa henkilökunnan palkanvähennyistä. — ²⁾ Ks. tämän kert. s. 94* alav. 2. — ³⁾ Tähän sisältyvät kaupungin ulkopuolella asuvat mutta köyhäinhuoltolautakunnan omien asiamiesten välityksellä avustetut henkilöt.

Lasten lukumäärä näissä perheissä käy selville seuraavasta yhdistelmästä:

Kunkin perheen lasten luku.	Perheitä, joihin kuului:			Yhteensä.
	Mies ja vaimo ynnä lapsia.	Yksinäinen mies ¹⁾ ynnä lapsia.	Yksinäinen nainen ¹⁾ ynnä lapsia.	
1	1,890	85	1,128	3,103
2	1,074	32	428	1,534
3	433	17	120	570
4	186	14	52	252
5	99	2	18	119
6	40	—	3	43
7	19	—	1	20
8	2	—	—	2
9	1	—	—	1
	Yhteensä 3,744	150	1,750	5,644
Lapsia yhteensä	6,974	266	2,667	9,907
Lapsia keskimäärin perhettä kohden	1.9	1.8	1.5	1.8

Avustukseen osallisiksi päässeiden lukumäärä oli näissä tapauksissa yhteensä 32,820 ²⁾, niistä 10,209 miestä, 12,704 naista ja 9,907 lasta.

Kaupungissa asuvat 500 markkaa tai enemmän suoranaista avustusta saaneet 16 vuotta täyttäneet henkilöt jakautuivat iän ja sukupuolen mukaan seuraavasti:

Ikä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Ikä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
16—19 vuotta	440	250	690	50—59 vuotta	1,061	1,272	2,333
20—29 »	3,030	1,122	4,152	60—69 »	488	1,009	1,497
30—39 »	3,123	1,223	4,346	70—79 »	176	640	816
40—49 »	1,854	1,306	3,160	80— »	32	137	169
				Yhteensä	10,204	6,959	17,163

Tietoja näiden avustuksensaajain siviilisäädystä annetaan alla olevassa yhdistelmässä:

Siviilisäät.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
Naimattomia	3,549	2,874	6,423
Naineita	6,156	101	6,257
Eronneita ja puolison jättämiä	188	1,038	1,226
Leskiä	310	2,339	2,649
Naimattomia äitejä	—	607	607
Tietoja puuttuu	1	—	1
	Yhteensä 10,204	6,959	17,163

Syntymä- ja kotipaikan mukaan nämä avustuksensaajat jakautuivat seuraavasti:

¹⁾ Naimaton, leski, eronnut, aviopuolison jättämä tai muutoin tästä erillään (puoliso vankilassa, sairaalassa, toisella paikkakunnalla t.m.s.). — ²⁾ Tähän eivät sisälly vähemmän kuin 500 markan arvosta avustusta saaneet henkilöt.

Syntymäpaikka.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Kotipaikka.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
Helsinki	2,203	1,038	3,241	Helsinki ..	8,215	5,318	13,533
Muu Suomen paikkakunta	7,592	5,650	13,242	Muu Suomen paikkakunta	1,489	1,191	2,680
Ulkomaat	364	225	589	Riidanalai- nen	287	219	506
Ilmoittamaton paikkakunta	45	46	91	N.s. valtion- tapaus ..	213	231	444
Yhteensä	10,204	6,959	17,163	Yhteensä	10,204	6,959	17,163

Avuntarpeen syy oli näissä tapauksissa ¹⁾:

	Miehiä.	Naisia.	Yh- teensä.
Sairaus tai muu työkyvyttömyys	1,306	1,360	2,666
Vanhuus	289	1,050	1,339
Perheen lukuisuus	127	83	210
Työnpuute	7,882	2,766	10,648
Oma tai aviopuolison huolimattomuus, juoppous y.m.s	12	670	682
Riittämätön ansio	559	347	906
Muu syy	29	683	712
Yhteensä	10,204	6,959	17,163

Suoranaisia avustuksia ²⁾ jaettiin vuoden kuluessa Helsingissä asuville yhteensä 38,720,436: 40 markkaa. Näiden avustuksensaajain lukumäärä, mukaanluettuina sellaiset avustuksennauttijat, jotka, paitsi muuta apua, olivat saaneet suoranaisia avustuksia alle 500 markkaa, nousi 18,299:ään, jolloin keskimääräinen avustus avustuksennauttija kohden oli 2,115: 99 markkaa. Lukuunottaen ainoastaan sellaiset kaupungissa asuvat 16 vuotta täyttäneet avustuksensaajat, jotka pelkästään suoranaistakin avustusta olivat saaneet vähintään 500 markkaa, yhteensä 38,469,780: 75 markkaa, oli keskiavustus avustuksennauttija kohden 2,241:44 markkaa.

Viimeksi mainittu määrä jakautui avustuksensaajain sukupuoleen näiden seuraavasti:

	Avustusten raha-arvo, Smk.		
	Avustuksen- saajia.	Kaikkiaan.	Keskimäärin. avustuksen- saajaa kohden.
Miehiä	10,204	23,398,990: 65	2,293: 12
Naisia	6,959	15,070,790: 10	2,165: 65
Yhteensä	17,163	38,469,780: 75	2,241: 44

Avustukseen osallisiksi päässeiden lukumäärä oli 32,820, joten keskiavustus avustettua henkilöä kohden oli 1,172: 14 markkaa.

Avustukset annettiin osin rahassa, osin ruokatavaroiden, ruoka-annosten, jalkineiden, valmiiden vaatteiden, kankaiden, sukkién y.m. muodossa.

Perheitä, joissa oli sotaorpoja, oli kaikkiaan 79. Suoranaisesti avustettujen sotaorpojen lukumäärä oli 85. Näille lapsille annettujen suoranaisten avustusten kokonaismäärä oli 76,114: 30 markkaa.

¹⁾ Vrt. tämän kert. s. 96*. — ²⁾ Laskelman ulkopuolella ovat 4,440 miestä, 3,980 naista ja 1,519 lasta, yhteensä 9,939 henkilöä, jotka eivät olleet saaneet muuta apua kuin suoranaista avustusta tai lääkkeitä tai molempia yhteensä alle 500 markan arvosta. Tällaisten avustusten yhteissumma oli kertomusvuonna 1,601,698: 90 markkaa.

VII. Sairaaloissa ja köyhäinhoidolle kuulumattomissa laitoksissa hoidetut.

Helsingin kaupungin köyhäinhoidon kustannuksella hoidettiin 3,096 miestä, 5,069 naista ja 711 lasta alla mainituissa sairaaloissa ja laitoksissa:

	Hoidokit.			Hoitopäiviä kaikkiaan.			Hoitopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden.
	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miesten.	Naisien.	Yhteensä.	
Kaupungin laitokset.							
<i>Sairaalat</i> ¹⁾	1,552	2,579	4,131	88,443	111,138	199,581	48.3
Marian sairaala	763	1,657	2,420	21,865	37,853	59,718	24.7
Kivelän sairaalan sisätautien os. . .	336	412	748	32,713	38,846	71,559	95.7
Kulikutautisairaala	225	330	555	5,360	6,697	12,057	21.7
Tuberkuloosisairaala	352	326	678	28,505	27,742	56,247	83.0
<i>Mielisairaalat ja keskuskodit</i> ¹⁾ ..	579	782	1,361	168,943	235,860	404,803	297.4
Nikkilän sairaala	437	570	1,007	138,509	180,448	318,957	316.7
Kivelän sair. mielisairaiden os. . .	135	213	348	23,032	48,760	71,792	206.3
Keskuskodit ²⁾	35	46	81	7,402	6,652	14,054	173.5
<i>Hesperian sairaskoti</i>	—	1	1	—	105	105	105.0
Kaupungille kuulumattomat laitokset.							
<i>Sairaalat, parantolat y.m.s.</i> ¹⁾ ..	476	1,168	1,644	15,996	37,902	53,898	32.8
Suomen punaisen ristin sairaala . .	248	324	572	5,358	7,751	13,109	22.9
Yleisen sairaalan eri osastot ..	211	759	970	6,811	11,405	18,216	18.8
Diakonissalaitos	1	6	7	178	525	703	100.4
Professori O. A. Boijen sairaala . . .	—	1	1	—	5	5	5.0
Tuberkuloosiparantolat:							
Nummelan	1	1	2	28	90	118	59.0
Tarinaharjun	—	2	2	—	221	221	110.5
Halilan	1	1	2	30	90	120	60.0
Mjölbollstadin	1	—	1	181	—	181	181.0
Lounais-Hämeen	—	1	1	—	116	116	116.0
Etelä-Hämeen	1	4	5	198	301	499	99.8
Varsinais-Suomen	1	1	2	31	31	62	31.0
Sairion	—	1	1	—	57	57	57.0
Högsandin	1	1	2	108	120	228	114.0
Rouva Söderlundin tuberkuloosikoti ..	—	47	47	—	9,868	9,868	210.0
Veikkola	—	6	6	—	457	457	76.2
Kaatumatautiparantolat:							
Tapiolan	3	1	4	614	365	979	244.8
Vaajasalon	3	1	4	730	360	1,090	272.5
Sortavalan	1	1	2	365	59	424	212.0
Raajarikkoisten huoltolaitos ..	1	1	2	52	21	73	36.5
Sairaskoti	2	19	21	730	6,060	6,790	323.3
Alkoholistiparantola Turva ³⁾ ..	4	—	4	582	—	582	145.5
Mielisairaalat ja tylsämielisten hoitolaitokset ¹⁾							
Lapinlahden sairaala	190	229	419	13,846	20,187	34,033	81.2
Kellokosken piirimielisairaala ..	168	195	363	8,370	11,002	19,372	53.4
Niuvanniemen sairaala	31	49	80	3,624	7,066	10,690	133.6
Seilin sairaala	—	3	3	—	261	261	87.0
Seilin sairaala	—	3	3	—	1,095	1,095	365.0
Seinäjoen piirisairaalat	3	3	6	1,095	763	1,858	309.7

¹⁾ Saman ryhmän eri laitoksissa hoidettu henkilö on tässä laskettu vain kerran. —

²⁾ Keskuskotien numeroihin sisältyy muutamia yksityishoitoon sijoitettuja kotien valvonnan alaisia henkilöitä. — ³⁾ Tilastollisen vuosikirjan tauluissa 100 ja 101 erehdyksissä laskettu vanhainkotien joukkoon.

	Hoidokit.			Hoitopäiviä kaikkiaan.			Hoitopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden.
	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miesten.	Nai- ten.	Yhteensä.	
Perttulan poikakoti	3	—	3	757	—	757	252.3
<i>Työsiirtolat, työkodit y.m.s.</i> ¹⁾ ..	248	138	386	25,125	11,126	36,251	93.9
Kaupunkilähetysten työsiirtolat	248	83	331	25,125	6,672	31,797	96.1
» vastaanottokoti Betania ..	—	47	47	—	1,459	1,459	31.0
Valkonauhayhdistyksen työkoti	—	9	9	—	1,748	1,748	194.2
Pelastusarmeijan turvakoti Väinölä	—	9	9	—	1,217	1,217	135.2
Karkun emäntäkoulu	—	1	1	—	30	30	30.0
<i>Lepokodit, vanhainkodit y.m.s.</i> ¹⁾ .	51	172	223	8,760	28,826	37,586	168.5
Hyvinkään kunnalliskoti	40	18	58	6,911	3,990	10,901	187.9
Vanhainkoti (De gamlas hem) ..	—	1	1	—	365	365	365.0
Pelastusarmeijan vanhainkoti ..	—	6	6	—	1,637	1,637	272.8
Svenska metodistförsamlingens älderdomshem	—	5	5	—	1,794	1,794	358.8
Mariaföreningens hem för älder- stigna tjänarinnor	—	5	5	—	1,825	1,825	365.0
Altenheim	—	10	10	—	3,081	3,081	308.1
Venäläisten vanhainkoti	—	11	11	—	3,940	3,940	358.2
Södra svenska församlingens älder- domshem	—	1	1	—	300	300	300.0
Fridhäll	1	—	1	120	—	120	120.0
Kyyhkylän invalidikoti	1	—	1	365	—	365	365.0
Solhem	—	10	10	—	1,603	1,603	160.3
Pippingsköldin turvakoti	—	64	64	—	4,023	4,023	62.9
Sofie Mannerheimin turvakoti ..	—	13	13	—	1,325	1,325	101.9
H:gin taloustyöntekijäin yhdis- tyksen lepokoti Siuntiossa ..	—	12	12	—	438	438	36.5
Pakolaiskoti Aurinko	1	—	1	365	—	365	365.0
Sokeainkoti	—	5	5	—	1,569	1,569	313.8
Sokeain työkoulu	1	—	1	242	—	242	242.0
Kuhankosken tyttökoti	—	1	1	—	365	365	365.0
N.N.K.Y:n tyttökoti	—	4	4	—	472	472	118.0
Pelastusarmeijan lastenkodit ..	4	2	6	211	462	673	112.2
Venäläisten lastenkoti	—	2	2	—	669	669	334.5
Lastenkoti Droppen	2	2	4	393	485	878	219.5
Betlehem	—	3	3	—	364	364	121.3
Vaanila	—	2	2	—	119	119	59.5
Pohjolan poikakoti, Muhos	1	—	1	153	—	153	153.0
Kaikki laitokset¹⁾	3,096	5,069	8,165	321,113	445,144	766,257	93.8
<i>Tapauksia kaikkiaan²⁾</i>	<i>3,267</i>	<i>5,312</i>	<i>8,579</i>				

684 lasta sai laitoshoidon 711 eri tapauksessa, nimittäin 277 poikaa ja 247 tyttöä kaupungin omissa sairaaloissa sekä 82 poikaa ja 78 tyttöä muissa sairaaloissa ja parantoloissa.

VIII. Lahjoitettujen varojen koroilla avustetut.

Köyhäinhoidolle lahjoitettujen rahastojen korot nousivat seuraaviin määriin:

	Smk.		Smk.
Hedvig Charlotta Gripen- bergin rahasto	867: 15	Wilhelm Elgin rahasto	797: 50
		Carl Gustaf Hannellin rahasto	402: 60

¹⁾ Ks. edell. sivun alav. 1. — ²⁾ Tässä avustuksensaaja on laskettu joka laitoksessa, missä häntä kertomusvuonna on hoidettu; tätä laskemistapaa on Tilastollisen vuosikirjan taulussa 100 käytetty v:een 1933 saakka, jolloin ensinmainittu tapa otettiin käytäntöön.

	Smk.		Smk.
Alexandras understöd	576: 80	Lasten kesäsiirtolain ra-	
Carl Sierckenin rahasto	216: 80	hasto	1,335: 90
Gustava Katharina Brober-		Johan Gustav Rosenber-	
gin y. m. rahastot	1,130: 45	gin rahasto	779: 75
W. J. S. Westzynthiuksen		Puolisoiden Isak Mattson-	
testamenttirahasto	1,618: 20	Kivilän apurahasto ..	16,866: 95
Maria Bergmanin testa-		Emma Grefbergin rahasto	8,355: 45
menttirahasto	774: 25	Alfred Kordelinin avus-	
Adolf Fredrik Sierckin ra-		tusrahasto	20,546: 55
hasto	542: —	John Holmströmin ra-	
Lisette Gardbergin rahasto	77: 45	hasto kainojen köyhien	
Elsa Maria Lampan rahasto	1,324: —	hyväksi	14,826: 75
Waldemar Wavulinin lah-			
joitusrahasto	1,161: 40	Yhteensä	72,199: 95

Näistä korkovaroista käytettiin avustukseksi 250 henkilölle yhteensä 57,544: 45 markkaa.

IX. Työttömyysavustukset.

Parina aikaisempana vuonna oli kaupungin puolesta jaettu köyhäin-
hoitolautakunnan välityksellä, mutta ulkopuolella köyhäinhoitolautakunnan
varsinaisten määrärahojen, erikoista työttömyysavustusta Helsingin kau-
pungissa kotipaikka-omaisuuden omaaville työttömille. Tämänlaatuista viral-
lista avustustoimintaa ei enää v. 1932 eikä liioin kertomusvuonna harjoitettu.
Sen sijaan jatkui v:n 1931 lopulla aloitettu ruoanjakelu helsinkiläisille työttö-
mille kertomusvuoden alkupuoliskolla. Kun myöskin kertomusvuonna oli
työt käynnissä valtion siirtovaratyömaalla, ja Helsingin kaupunki oikeutet-
tiin niihin lähettämään huomattava joukko työttömiänsä, ja kun heidät voi-
massaolevien määräysten mukaan paikallisen työttömyyslautakunnan toi-
mesta oli varustettava, milloin tarve niin vaati, tamineilla sekä asunto- ja
muonavaroilla ensimmäiseen tiliin saakka, määräsi kaupunginhallitus, joka
Helsingin kaupungissa toimi työttömyyslautakuntana, köyhäinhoitolautakun-
nan toimittamaan tämän huoltotehtävän ja myönsi lautakunnan käytettä-
väksi, ulkopuolella lautakunnan varsinaisen menoarvion, tähän tarkoitukseen
tarvittavat määrärahat. Näitä määrärahoja käytettiin yhteensä 30,196
markkaa, ja valmistettiin niiden avulla lukuisille helsinkiläisille työttömille
mahdollisuus ryhtyä työskentelemään kyseisillä siirtovaratyömailla.

X. Köyhäinhoitolautakunnan työtuvat.

V:n 1933 kuluessa oli toimessa 5 työtupaa, joihin voitiin sijoittaa alla
mainitut lukumäärät työntekijöitä: Hämeentien 39:ssä olevaan 100 naista,
Kulmavuorenkadun 2:ssa olevaan 50 naista ja 50 miestä, Kotkankadun
9:ssä sijaitsevaan 160 miestä sekä Pengerkadun 11:ssä olevaan 125 tervettä ja
27 tuberkuloottista miestä, jotka kumpaisetkin ryhmät työskentelivät eri
työsaleissa.

Työntekijät saivat työtuissa kaksi ateriaa päivässä ja aamuisin voileipää ja maitoa, kuten ennenkin. Työntekijöille maksettu rahapalkka vaihteli 5:stä 15 markkaan päivässä ja tulee siihen lisäksi ruoka, jota miehille annettiin myöskin sunnuntaisin yksi ateria. Ylimääräisinä viikkopyhinä ja juhlapäivinä saivat naisetkin aterian.

Naisten töistä mainittakoon: höyhenien riipiminen, sukankudonta, virkkaus, peitteiden ompeleminen, matonkuteitten leikkely, maton- ja pyyheliinakankaan kutominen, koneompelu, kehrääminen y.m. Miehet taasen suorittivat m.m. seuraavat työt: nahka-, kookos- ja palikkamattojen sekä lelujen valmistamisen, huonekalu- ja verhoilutyöt, riippumatto- ja kassityöt y.m. Huomattavimmat ostajat ja tilaajat olivat: köyhäinhoitolautakunnan kansliat, Sofianlehdon pikkulastenkoti, lastentarhain johtokunta, Reijolan lastenkoti, terveydenhoitolautakunta, kiinteistötoimisto ja teurastamo.

Työskentelevien suurin määrä eri kuukausina oli seuraava:

	Miehiä.	Naisia.		Miehiä.	Naisia.		Miehiä.	Naisia.
Tammikuu ..	618	453	Toukokuu	598	437	Syyskuu ..	538	275
Helmikuu ...	724	481	Kesäkuu	484	299	Lokakuu ..	584	294
Maaliskuu ...	729	484	Heinäkuu	471	283	Marraskuu .	608	304
Huhtikuu ...	676	453	Elokuu	514	271	Joulukuu..	926	454

Työtupien bruttokustannukset nousivat 3,836,833: 50 markkaan. Työpäivien lukumäärä oli 147,260, joten bruttomenot työpäivää kohden olivat keskimäärin 26:05 markkaa. Kun työtupien tulot kuitenkin nousivat 864,887: 20 markkaan ja vuoden vaihteessa sitä paitsi oli huomattava varasto valmiita töitä ja työaineita, muodostuvat nettomenot paljon pienemmiksi. Työtuvilla on ollut huomattava moraalinen merkitys, sillä niiden kautta on voitu välttää suoranaisten kotiavustusten nousua edes jossain määrin.

XI. Juopuneina pidätettyjen huolto.

Toukokuun 8 p:nä 1931 annetun lain 1 §:n säätämiä ilmoituksia saapui poliisiviranomaisille n. s. hiljaisista juopuneista eli henkilöistä, joita poliisiviranomainen ei ollut saattanut syytteeseen ja joita siis ei myöskään oltu juopumuksesta rangaistu, yhteensä 16,730 sekä henkilöistä, jotka olivat tuomitut juopumuksesta rangaistukseen, yhteensä 2,389. Jaosto ei ole katsonut tarpeelliseksi ryhtyä puheena olevan lain 2 §:n säätämiin opastus- tai neuvonta- taikka varoitustoimenpiteisiin jälkimmäiseen ryhmään nähden, koska siihen kuuluvat jo olivat saaneet rangaistuksen ja heidän tapaamisensa olisi tuottanut kovin suuria vaikeuksia. Edelliseen ryhmään kuuluneista 16,730 tapauksesta, joista miehiä koski 15,427 eli 92.2 % ja naisia 1,303 eli 7.8 %, jaosto käsitteli kaikki, mutta päätti antaa toimenpiteen rautaa 14,671 tapauksessa, jota vastoin kirjallinen ohje, neuvo tai varoitus annettiin yhteensä 1,790 tapauksessa ja suullista ohjausta, neuvoa tai varoitusta yhteensä 269 tapauksessa, joista 9 naisille ja 260 miehille.

Yllä mainituista 16,730 n. s. hiljaisiin juopuneisiin kohdistuneista ilmoituskorteista monet koskivat samaa henkilöä, niin että henkilöluku supistui 8,655:een. Korkein määrä kortteja samasta henkilöstä n. s. hiljaisten juopuneiden ryhmässä nousi 33:een.

XII. Köyhäinhoidon tulot ja menot.

Kaupungin v:n 1933 talousarviossa osoitettiin köyhäinhoitoa varten varoja yhteensä 58,525,050 markkaa, josta määrästä kuitenkin 8,000,000 markkaa arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston päätösten mukaisesti. Köyhäinhoitolautakunnalla oli siis käytettävissään määrärahoja kaikkiaan 50,525,050 markkaa, mutta vuoden varrella myönsivät kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus lautakunnalle lisämäärärahoja yhteensä 8,105,086: 90 markkaa sekä 30,196 markkaa työttömien avustamista varten¹⁾. Köyhäinhoitolautakunnan bruttomenot nousivat kaikkiaan 73,335,617: 35 markkaan, josta varsinaiseen köyhäinhoitoon käytettiin 73,305,421: 35 markkaa, ja kun tästä köyhäinhoitomenojen kokonaismäärästä vähennetään tulot²⁾, 15,627,963: 95 markkaa, jää jäljelle 57,677,457: 40 markkaa mikä viimeksi mainittu määrä siis osoittaa varsinaisesta köyhäinhoidosta kaupunkikunnalle aiheutuneet todelliset kustannukset v. 1933. Edellä oleviin määriin sisältyvät myös juopuneina pidätettyjen huollosta aiheutuneet kustannukset. Lisäksi on kuitenkin otettava huomioon työttömyysavustuksiin käytetyt ylimääräiset menoerät, yhteensä 30,196 markkaa, joten lopulliset nettomenot nousivat 57,707,653: 40 markkaan. Vastaavat määrät v. 1925—32 olivat seuraavat:

	Smk.		Smk.
1925	14,561,959: 24	1929	20,649,386: 80
1926	15,816,880: 44	1930	31,082,359: 05
1927	15,858,530: 28	1931	39,984,067: 05
1928	16,749,655: 10	1932	50,067,505: 80

Seuraavassa taulukossa esitetään tietoja köyhäinhoidon arvioiduista ja todellisista tuloista ja menoista v. 1932³⁾:

Tulot.	Arvioidut tulot ja menot.				Määrä, jolla todelliset tulot ja menot ylittävät (+) tai alittavat (—) lasketut.	
	Talousarvioon otetut.	Kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen myöntämä lisämääräraha.	Todelliset tulot ja menot.			
			Markkaa	Pennia		
Kunnalliskoti	178,500	—	179,130	45	+ 630	45
Työlaitos	389,000	—	446,212	10	+ 57,212	10
Maanviljelys	175,000	—	154,665	—	— 20,335	—
Sikala	550,000	—	536,036	70	— 13,963	30
Pesula	994,000	—	986,667	50	— 7,332	50
Työtuvat	700,000	—	828,226	20	+ 128,226	20
Korvaus köyhien ylläpidosta	7,000,000	—	11,250,595	75	+ 4,250,595	75
Palkanvähennykset	—	—	345,536	25	—	—
Luontoisetujen korvaukset..	4,010,160	—	900,894	—	— 109,266	—
Yhteensä	10,996,660	—	15,627,963	95	+ 4,285,767	70

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 107*. — ²⁾ Tulona on tässä laskettu myöskin kaupunginvaltuuston kertomusvuodeksi määräämä vähennys toimihenkilökunnan palkoista, kaikkiaan 345,536: 25 markkaa. — ³⁾ Yksityiskohtaiset tiedot on julkaistu Helsingin kaupungin tilastossa V. 18. 1933.

	Arvioidut tulot ja menot.			Todelliset tulot ja menot.	Määrä, jolla todelliset tulot ja menot ylittävät (+) tai alittavat (—) lasketut.
	Talousarvioon otetut.	Kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen myöntämä lisämääräraha.			
M a r k k a a j a p e n n i ä.					
<i>Menot.</i>					
Köyhäinhoitolautakunta	4,541,180	783,181	90	5,271,563	15 — 52,798 75
Köyhäinhoidon kassa- ja tilivirasto ..	303,925	6,930	—	305,798	05 — 5,056 95
Lastenpäiväkotii	115,140	—	—	106,733	40 — 8,406 60
Kunnalliskodin ja siihen liittyvien laito- sten yhteiset kustannukset	862,840	3,180	—	845,382	40 — 20,637 60
Kunnalliskoti	5,849,740	23,415	—	5,618,027	20 — 255,427 80
Työlaitos	1,359,720	420	—	1,354,616	70 — 5,523 30
Maanviljelys	153,900	—	—	148,971	05 — 4,928 95
Sikala	339,490	640	—	338,857	95 — 1,272 05
Pesula	594,860	5,820	—	590,765	90 — 9,914 10
Työtuvat	4,664,255	500	—	3,836,833	50 — 827,921 50
Elätteelleanto	¹⁾ 73,989	10	—	55,225	— 18,764 10
Sairaanhoito	8,700,000	—	—	10,051,866	15 + 1,351,866 15
Lääkkeet ja sairaanhoitovikheet	500,000	—	—	749,234	45 + 249,234 45
Suoranaiset avustukset; turvakodeissa y.m.s. hoidettujen kustannukset ..	22,000,000	7,281,000	—	43,581 523	80 +14,300,523 80
Päivähoitokustannukset	250,000	—	—	236,241	25 — 13,758 75
Matkakulut	40,000	—	—	37,770	50 — 2,229 50
Hautauskulut	²⁾ 176,010	90	—	176,010	90 — —
Työttömien avustaminen	—	30,196	—	30,196	— — —
Yhteensä	50,525,050	8,435,282	90 ³⁾	73,335,617	35 +14,675,284 45

XIII. Korvaus köyhäinhoidosta.

Asiamiesten toimesta perittiin vuoden kuluessa korvausta 13,016,131: 65 markkaa, joka jakaantui eri toimistojen kesken seuraavasti:

Ulkokunta-asiaain eli A-toimisto	Smk 9,406,595: 30
Valtiontapausten eli D-toimisto	» 2,484,372: 65
Yksityisten korvausasiaain eli L-toimisto	» 1,125,163: 70

Yhteensä Smk 13,016,131: 65

Tästä määrästä oli köyhäinhoitolautakunnan antaman huollon korvausta 11,250,595: 75 markkaa ja lastensuojelulautakunnan laitoshiitoon ja yksityiskoteihin sijoittamien lasten hoitokustannusten korvausta 1,765,535:90 markkaa.

Köyhäinhoidosta peritty korvausmäärä 11,250,595: 75 markkaa vastaa 15,3 % köyhäinhoidon kokonaisbruttomenoista. Kertyneestä köyhäinhoidon korvausmäärästä oli korvauksena:

Suoranaisista avustuksista	Smk 8,645,324: 15
Kunnalliskodissa ja työlaitoksessa annetusta hoidosta ..	» 897,342: 30
Sairaalahoidosta	» 1,583,190: 50
Muusta köyhäinhoidosta	» 124,738: 80

Yhteensä Smk 11,250,595: 75

¹⁾ Alkuperäinen määräraha oli 100,000 markkaa, mistä kuitenkin siirrettiin tilille Hautauskustannukset 26,010: 90 markkaa. — ²⁾ Tähän sisältyy edellä mainittu määrä, 26,010: 90 markkaa. — ³⁾ Menojen ulkopuolelle on tässä jätetty 14,873 markkaa, joita käytettiin työttömien maksuttoman ruoanjakelun uudelleen järjestämisen aiheuttamien lisämenojen peittämiseksi, sekä 15,000 markkaa opintokurssien järjestämiseksi köyhäin-
hoitovirastoissa palveleville viranhaltijoille, joista viimeksi mainitusta määrästä vuoden varrella käytettiin 5,485 markkaa.

Suoranaisten avustusten aiheuttamista vuoden menoista saatiin niin-
muodoin takaisin 19,8 %, kunnalliskodin ja työlaitoksen bruttomenoista
11,5 % ja sairaalahoitomenoista 15,8 %.

Köyhäinhoidosta peritty korvaus jakaantui eri maksuvelvollisten kesken
seuraavasti:

Valtio, valtiontapauksia	Smk 1,660,135: 30
» sotaorpojen hoidosta	» 151,866: 20
» ammattiopetusavustuksesta	» 27,592: —
» matka-avustuksista	» 12,693: —
» proteeseista	» 2,095: —
Toisilta kunnilta	» 8,611,084: 65
Yksityisiltä elatusvelvollisilta	» 785,129: 60
Yhteensä Smk	11,250,595: 75

Lastensuojelulautakunnan laitoshoidon ja yksityiskoteihin sijoittamien
lasten hoidosta peritty korvaus jakaantui eri maksuvelvollisten kesken se-
uraavasti:

Valtiolta	Smk 629,991: 15
Vierailta kunnilta	» 795,510: 65
Yksityisiltä elatusvelvollisilta	» 340,034: 10
Yhteensä Smk	1,765,535: 90

Paitsi rahassa suoritettua korvausta sai kunta hyvitystä köyhäinhoito-
lautakunnan ja lastensuojelulautakunnan antamasta hoidosta miehiltä työ-
laitoksessa ja naisilta kunnalliskodissa tehdystä työstä. Työkorvauksen
määrä koko vuodelta oli yhteensä 988,764 markkaa, josta 880,102: 70 mark-
kaa koski köyhäinhoidon hyvitystä ja 108,661: 30 markkaa lastensuojelu-
lautakunnan antaman hoidon hyvitystä. Kaikkiaan kertyi korvausta seuraa-
vasti:

Rahasuoritukset yhteensä	Smk 13,016,131: 65
Työllä hyvitetty työlaitoksessa ja kunnalliskodissa	» 988,764: —
Yhteensä peritty korvausta, Smk	14,004,895: 65

Suoritetuissa rahakorvauksissa oli huomatuimmin lisäystä toisten kun-
tien ja valtion korvaamissa määrissä. Raskaan pula-ajan aiheuttama yleinen
köyhtyminen on todennäköisesti aiheuttanut sen, ettei yksityisten henkilöi-
den suorittama korvausmäärä ole sanottavammin lisääntynyt, vaikka maksa-
jien lukumäärä on melkein kaksinkertaistunut. Vaikkakin rahallinen tulos
hyvin useissa velkomistapauksissa on verraten vähäinen, sillä yksityisten
korvausasiain toimisto on ollut pakotettu tekemään maksusopimukset jopa
5—10 markan suuruisista kuukausimaksuista, on korvauksen velkomisella
huomattu olevan sikäli moraalista merkitystä, että monissa tapauksissa on
avuntarve korvauksen vaatimisen jälkeen päättynyt ja avustusta edelleen
pyydetty vain tositarpeessa.

Niiden yksityisiä koskevien velkomustapausten lukumäärä, joista vuo-
den kuluessa suoritettiin korvausta, oli 2,913. Näistä oli köyhäinhoitolauta-
kunnan tapauksia 2,441 ja lastensuojelulautakunnan 472.

Taulu I. Yleiskatsaus köyhäinhoitolautakunnan asiamiesosaston kirjeenvaihtoon vuonna 1933.

Laitos tai viranomainen y.m., jolta saapui tai jolle lähetettiin kirjelmä.	Saapuneita kirjelmia.						Lähetettyjä kirjelmia.					
	Toiselle kunnalle tehdyjä	Helsingin kaupungille tehdyjä	Valtiolle tehdyjä	Yksityiselle elatusveloitteille tehdyjä	Muuta.	Yhteensä.	Toiselle kunnalle tehdyjä	Helsingin kaupungille tehdyjä	Valtiolle tehdyjä	Yksityiselle elatusveloitteille tehdyjä	Muuta.	Yhteensä.
A	B	D	L			A	B	D	L			
Köyhäinhoitolautakunnat ..	1,287	3,074	37	129	8	4,535	5,944	362	66	153	30	6,555
Yksityiset henkilöt, yhtymät tai laitokset	4	—	—	1,788	—	1,792	12	—	—	18,956	—	18,968
Kirkkoherranvirastot	3,035	276	174	822	2	4,309	3,026	301	190	839	2	4,358
Poliisilaitokset	2,978	399	115	4,126	1	7,619	2,988	411	124	2,793	1	6,317
Kruununnimismiehet	282	—	—	369	—	651	293	—	—	349	—	642
Henkikirjoittajat	10,360	309	12	4	2	10,687	9,609	339	16	3	1	9,968
Maaherrat	3,143	1,564	908	366	1	5,982	3,131	1,321	898	352	—	5,702
Korkein hallinto-oikeus	24	29	2	27	—	82	120	86	6	23	—	235
Asiamiehet, maistraatit, valtuustot	18	13	—	10	—	41	121	12	—	31	—	164
Kaupungin- tai kruununvoudit	12	16	—	11	1	40	169	14	—	33	—	216
Lastensuojelulautakunnat ..	227	21	25	685	2	960	80	75	—	69	2	226
Sosiaaliministeriö	4	6	13	1	—	24	3	—	51	2	—	56
Muut	171	97	43	27	10	348	180	85	92	10	26	393
Yhteensä	21,545	5,804	1,329	8,365	27	37,070	25,676	3,006	1,443	23,613	62	53,800

Muist.: A = A-toimiston käsittelemiä asioita, B = B-toimiston käsittelemiä asioita j.n.c. (vrt. tämän kert. s. 21).

Taulu II. Miesten työlaitoksen työtoiminta vuonna 1933.

Työtoiminnan haarat.	Työtoiminnasta kertyneet tulot, Smk.				Käytettyjen työtarvikkeiden arvo, Smk.	Nettotulot (työpalikat), Smk.
	Kunnalliskodille tehdyistä töistä.	Työlaitokselle tehdyistä töistä.	Muille virastoille ja yksityisille tehdyistä töistä.	Yhteensä.		
Puunjalostamo	37,893	3,011	276,069	316,973	135,456	181,517
Jalkinetyöt	51,514	33,130	43,255	127,899	30,341	97,558
Sepäntyöt	30,290	1,270	24,912	56,472	21,913	34,559
Maalaamo	33,866	652	41,891	76,409	29,385	47,024
Räätälintyöt	53,682	51,229	1,402	106,313	10,816	95,497
Sekalaistyöt	165,509	4,109	72,684	242,302	218,635	23,667
Yhteensä	372,754	¹⁾ 93,401	460,213	926,368	446,546	²⁾ 479,822

Työaineita oli v:n 1933 alussa 124,954:75 markan arvosta, vuoden varrella hankittiin niitä 436,933:80 markalla ja kulutettiin 479,822:25 markalla, joten työaineiden säästö v:een 1934 oli 82,066:30 markkaa.

¹⁾ Numerot käsittävät vain työtarvikkeiden arvon. — ²⁾ Vrt. alav. 1.

Taulu III. Katsaus köyhäinhuoltoautakunnan kansliain työhön vuonna 1933.

Kansliat.	Lähetettä köyhäinhuoltoautakunnan			Maksusitoumuksia			Ei-lähteellään- tosopi- muksia.	Täkke- ja sairaan- hoitotilvike- määräyksiä.	Annettuja koti- avustuksia.	Suoritettuja eläke- antomaksuja.	Suoritettuja lantos- hoitomaksuja.	Annettuja hautaus- avustuksia.	Annettuja varatio- musedistuksia.	Annettuja muita toistuksia.	Vasanoitettuja anomuksia.	Evyttiläisten lmoituksia.	Muuta asiolta.	Asioita yhteensä.	
	kunnalliskotiin.	työlatokseen.	tyttöihin.	päiväkotiin.	sairaalaan.	päiväkoteihin.													muhin jalkok- siin.
I	—	—	—	—	1,316	97	—	—	2,422	42,799	—	—	48	1,199	85	15,456	3,909	7,161	74,492
II	—	—	—	8	883	73	—	—	2,333	45,726	—	—	32	1,305	—	14,736	970	15,950	82,016
III	—	—	—	—	693	393	—	—	5,194	49,363	—	—	37	1,174	46	10,661	3,910	1,241	72,712
IV	—	—	—	—	1,235	73	—	—	2,016	40,891	—	—	53	1,947	—	14,897	4,586	6,322	72,022
V	—	—	—	1	1,007	155	—	—	2,380	51,561	—	—	49	1,449	161	12,853	6,184	7,938	83,738
VI	357	132	1,764	—	1,170	—	907	48	1,238	11,587	58	4,844	73	179	7	9,733	57	8,552	40,706
VII	—	—	—	—	829	192	14	—	1,814	56,168	—	—	36	1,689	429	13,625	1,965	6,777	83,538
VIII	—	—	—	17	529	97	—	—	1,206	32,583	—	—	29	473	43	8,316	2,395	1,350	47,038
IX	—	—	—	—	791	37	—	—	1,909	33,372	—	—	44	959	19	10,474	493	8,610	56,708
Yhteensä	357	132	1,764	26	8,453	1,117	921	48	20,512	364,050	58	4,844	403	10,374	790	110,751	24,469	63,901	612,970
Kuukausi.																			
Tammikuu	20	9	182	—	575	120	71	—	1,941	28,022	—	297	33	837	18	10,794	2,466	6,411	51,796
Helmikuu	24	7	314	—	667	199	73	—	2,487	29,409	—	326	35	982	25	9,157	2,780	6,355	52,840
Maaliskuu	23	11	118	8	926	91	81	—	2,372	30,613	17	362	48	927	8	9,828	2,977	7,242	55,652
Huhtikuu	17	16	100	4	678	82	92	—	1,992	29,407	3	452	50	821	30	9,311	2,382	5,925	51,362
Toukokuu	35	9	50	—	726	66	104	—	1,791	29,092	1	431	30	864	98	9,362	2,199	5,186	50,044
Kesäkuu	16	10	146	2	814	73	82	20	1,580	25,751	23	429	37	594	40	7,700	1,477	4,241	43,035
Heinäkuu	30	15	104	1	671	23	54	—	1,479	26,643	1	411	29	553	43	8,308	1,677	4,132	44,174
Elokuu	32	21	136	—	748	35	80	—	1,113	29,853	—	462	34	564	35	8,667	1,496	4,536	47,812
Syyskuu	37	31	134	3	607	118	110	—	1,500	31,831	—	388	20	1,787	200	10,313	1,938	4,604	53,621
Lokakuu	55	3	261	6	771	172	22	5	1,539	34,049	1	486	31	1,396	193	9,779	1,857	5,300	55,926
Marraskuu....	35	—	46	1	650	83	60	—	1,422	34,333	12	382	26	548	70	9,480	1,616	5,413	54,177
Joulukuu.....	33	—	173	1	620	55	92	23	1,296	35,047	—	418	30	501	30	8,052	1,604	4,556	52,531
Yhteensä	357	132	1,764	26	8,453	1,117	921	48	20,512	364,050	58	4,844	403	10,374	790	110,751	24,469	63,901	612,970